

W tym roku zapłacimy drożej za
święteczne drzewka i dekoracje »14

Powracają świąteczne pociągi »15

Wzrastają opłaty za parkowanie »16

Każdy powie, że ruch — to zdrowie.
Przypominamy, dlaczego »20-22

Kolejny Polak na czele ministerstwa RL? Władysław Kondratowicz kandydatem na szefa MSW

Władysław Kondratowicz, obecny dyrektor Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego, może zostać nowym szefem resortu spraw wewnętrznych. W przypadku pomyślnego zakończenia sprawy Kondratowicz będzie drugim Polakiem stojącym na czele MSW. Od 2012 r. praktycznie w każdym rządzie w gronie ministrów był Polak. Paluckas poinformował, że Kondratowicz zgodził się na propozycję. »2

Czas na maseczki? Epidemia grypy w Wilnie

»10

ISSN 1392-0405

Czego Polacy oczekują od nowej minister oświaty?»12-13

**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a,
02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brigita Lapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds.online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński”

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

*Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.*

*Redakcja zastrzega sobie pra-
wo do skracania i adiustacji
tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.*

*Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
zbieżne z opinią redakcji.*

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Projekt finansowany ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych w
ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy
za Granicą 2024 — regranting”.

Publikacja wyraża jedynie poglądy
autorów i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii
Prezesa Rady Ministrów i Fundacji
„Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Kolejny Polak na czele ministerstwa RL? Władysław Kondratowicz kandydatem na szefa MSW

Antoni Radczenko

Nowo mianowany premier Gintautas Paluckas aktywnie tworzy rząd. Na ministra spraw wewnętrznych, po tym jak z ubiegania się o stanowisko zrezygnował mer Olity Nerijus Cesiulis, polityk zaproponował dyrektora Administracji Samorządu rejonu Wileńskiego — Władysława Kondratowicza.

Paluckas poinformował, że Kondratowicz zgodził się na propozycję. „Nazwisko zostało przedstawione prezydentowi. Jest poinformowany. Chyba, zgodnie z harmonogramem, przyjdzie czas, kiedy kandydat będzie musiał pójść do prezydenta” — powiedział agencji informacyjnej ELTA premier.

„MA SZANSE ZOSTAĆ DOBRYM MINISTREM”

— Po pierwsze, minister to stanowisko polityczne. W dużym stopniu działalność ministra jest oparta na zaufaniu. Minister powinien mieć dwie połówki: polityka i zawodowca. W przypadku Kondratowicza, ta zawodowa połówka nawet jest większa. Był wiceministrem łączności. Sądzę, że zyska zaufanie wśród socjaldemokratów. Chyba nie jest wielką tajemnicą, że mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz (również wiceprzewodniczący partii — przyp. red.) jest pośrednikiem między kierownictwem socjaldemokratów, a Kondratowiczem — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” politolog Andrzej Pukszo z Uniwersytetu Witolda Wielkiego, którego zdaniem kandydat ma wszelkie szanse zostać dobrym ministrem.

„TRADYCJA” OD 2012 R.

Od 2012 r. praktycznie w każdym rządzie ministrem był litewski Polak. Tę „tradycję” zapoczątkował Jarosław Niewierowicz. 13 grudnia 2012 r. z rekomendacji AWPL-ZChR został ministrem energetyki w rządzie Algirdasa Butkevičiusa. Ówczesną koalicję tworzyli socjaldemokraci, Partia Pracy, Porządek i Sprawiedliwość oraz AWPL-ZChR. Po dwóch latach AWPL-ZChR wyszła z koalicji, a Niewierowicz stracił stanowisko ministra. W 2019 r. Niewierowicz został doradcą prezydenta Gitana Nausėdy. Tę funkcję pełnił przez jedną kadencję.

Kolejnym Polakiem na stanowisku ministra został wieloletni działacz AWPL-ZChR Jarosław Narkiewicz. W 2016 r. wybory parlamentarne wygrał Litewski Związek Chłopów i Zielonych, który stworzył koalicję z socjaldemokratami. W 2017 r. doszło do rozłamu wśród socjaldemokratów. Partia przegłosowała wyjście z koalicji, tym niemniej część posłów socjaldemokratycznych powołało nowe ugrupowanie — Litewską Socjaldemokratyczną Partię Pracy. W 2019 r. do koalicji przystąpiła AWPL-

-ZChR, która oddelegowała na szefa resortu łączności Narkiewicza, a na szefa MSW — Ritę Tamašunienė.

W 2020 r. nową koalicję rządzącą stworzyli konserwatyści, Ruch Liberalistów oraz Partia Wolności. W rządzie Ingridy Šimonytė ministrem sprawiedliwości została prawniczka EFHR oraz radna miasta Wilna Ewelina Dobrowolska, która stała na czele resortu do końca kadencji.

TO ZACHĘCA POLAKÓW DO UDZIAŁU W POLITYCE

Pukszo uważa, że Kondratowicz jest znaną postacią w społeczności litewskich Polaków.

— To już niemal tradycja, że w każdym rządzie pracuje minimum jeden Polak. To jest budujące i sądę, że to zachęca przedstawicieli mniejszości polskiej do udziału w polityce. Sądę, że i dla litewskich Polaków, i dla państwa to jest dobra kandydatura — podkreśla politolog.

Władysław Kondratowicz urodził się w 1972 r. w Niemiezu. Jest absolwentem Uniwersytetu Technicznego im. Giedymina w Wilnie. Dwukrotnie — w latach 2013–2014 oraz 2019–2020, piastował funkcję wiceministra łączności. Pełnił też w tym ministerstwie funkcję dyrektora departamentu. Od 2023 r. mer rejonu wileńskiego, socjaldemokrata Robert Duchniewicz powierzył mu stanowisko dyrektora administracji samorządu.

Nową koalicję rządzącą tworzą trzy ugrupowania: socjaldemokraci, Związek Demokratów „W imię Litwy” oraz „Świt Niemna”.

Nowo mianowany premier Gintautas Paluckas aktywnie tworzy rząd. Na ministra spraw wewnętrznych, po tym jak z ubiegania się o stanowisko zrezygnował mer Olity Nerijus Cesiulis, polityk zaproponował dyrektora Administracji Samorządu rejonu Wileńskiego — Władysława Kondratowicza.

TVP
WILNO

We środę na miejscu katastrofy samolotu DHL na Lipówce w Wilnie zbierano szczątki maszyny. Mają zostać umieszczone w specjalnym hangarze Fot. ELTA, Dainius Labutis

Katastrofa w Wilnie a art. 5 NATO

„Jeśli chodzi o możliwą reakcję w przypadku hybrydowych działań terrorystycznych, za którymi stoi obce państwo, to można rozważyć aktywację artykułu 5 NATO” — powiedział szef litewskiej dyplomacji Gabrielius Landsbergis podczas wizyty w Estonii.

Zaznaczył przy tym, że w związku z katastrofą samolotu w Wilnie badane są „wszystkie możliwe scenariusze”. Dodał, że nie jest w stanie określić, który z nich jest bardziej prawdopodobny. „Ten wypadek zmusza nas do zadania sobie pytania, czy jesteśmy gotowi na

to, że mogło to być działanie sabotażowe zorganizowane przez obce państwo. Może nie jest tak w tym przypadku, ale w innym jest to możliwe” — powiedział Landsbergis, odpowiadając na pytania dotyczące ewentualnego związku Rosji z katastrofą.

PAP

„Nie umiera ten kto trwa w sercach i pamięci naszej”

W trudnej chwili łączymy się w bólu z **Zofią Kunciewicz** z powodu utraty siostry

ś.p. Reginy Subocz,

byłej chórzystki zespołu „Wilii”.

Przekazujemy najgłębsze wyrazy współczucia **Rodzinie** i wspieramy naszą modlitwą.

Klub Weteranów „Wilii”

Polski Uniwersytet Trzeciego Wieku w Wilnie
wyraża żałobę z powodu śmierci Doktora

Mariana Grygorowicza,

byłego prezesa ATW w Wilnie.

Wyrażając współczucie **najbliższym i znajomym**, którzy Go znali i z Nim obcowali, niech pamięć o Nim trwa wśród ludzi i wiecznie w Bogu.

Profesor Ryszard Jan Kuźmo,
rektor PUTW w Wilnie, zarząd i słuchacze

Imieniny

28 listopada

Berty, Feliksa,
Gintera, Grzegorza,
Guntera, Jakuba,
Lesława, Radowita,
Stefana, Teodora,
Tristana, Urbana,
Waleriana, Zdzisława

29 listopada

Błażeja, Dionizego,
Filomena, Franciszka,
Fryderyka,
Klementyna,
Paramona,
Saturnina,
Syzyniusza, Waltera

Cytat dnia

„Kraje NBS (Szwecja, Norwegia, Finlandia, Dania, Islandia, Litwa, Łotwa i Estonia) oraz Polska mogą odegrać kluczową rolę w budowaniu przez Europę nowej strategii bezpieczeństwa, opartej na prawie krajowym, skutecznym odstraszaniu, obronności i odporności” — napisał na łamach szwedzkiej gazety „Dagens Industri” szef gabinetu prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego, Andrij Jermak.

Liczba dnia

10,17 mln euro — tyle

dodatkowych środków z funduszy UE przeznaczonych przez Ministerstwo Oświaty Nauki i Sportu na nabycie w następnym roku nowych podręczników dla szkół na Litwie. Ogółem w 2025 r. na zakup podręczników planuje się wydać 25 mln euro.

Tradycyjnie przed świętami rejon wileński odwiedził Święty Mikołaj z Częstochowy

Jak co roku, przed największymi świętami, do rejonu wileńskiego z szlachetną akcją dobroci „Święty Mikołaj na Kresach 2024” przybył ks. Ryszard Umański wspólnie ze swoimi pomocnikami – przedstawicielami władz miast i powiatów Rzeczypospolitej Polskiej oraz osobami prywatnymi. W tym roku to już dziesiąta taka inicjatywa, podczas której są nie tylko przekazywane dzieciom świąteczne prezenty, ale również wsparcie dla potrzebujących mieszkańców.

Towarzystwo Patriotyczne Kresy w Częstochowie, we współpracy z instytucjami oświatowymi, instytucjami sektora publicznego i przedsiębiorstwami biznesowymi miasta Częstochowy i okolic, udziela wsparcia osobom polskiego pochodzenia mieszkającym poza granicami Polski. W tym roku zebrane świąteczne dary tradycyjnie zostały przekazane placówkom oświatowym w Mickunach, Jałowie, Pakieniu, Szumsku, Kowalcukach, Ławaryszkach, Czarnym Borze, Zujunach, Podbrzeziu, Rzeszy, Jęczmieniszkach, Mejszagole.

Oprócz prezentów dla dzieci, Święty Mikołaj przywiózł także wsparcie żywnościowe, które w okresie świątecznym zostanie rozdzielone potrzebującym mieszkańcom gmin Mickuny, Kowalcuki, Niemenczyn, Rukojnie.

Podczas tegorocznego pobytu goście rozdawali paczki z upominkami dzieciom z rejonu wileńskiego, spotkali się z przedstawicielami samorządu oraz uczestniczyli w symbolicznych wydarzeniach.

22 listopada w Szkole Podstawowej im. Czesława Miłosza w Pakieniu dobrodziejów powitał wicemer Samorządu Rejonu Wileńskiego, obecnie pełniący obowiązki mera, Algis Vaitkevičius. Wicemer serdecznie podziękował za piękną przyjaźń, wsparcie i życzliwość okazaną mieszkańcom rejonu wileńskiego. Przekazał także najserdeczniejsze życzenia i podziękowania od mera rejonu wileńskiego Roberta Duchniewicza.

„Państwa szlachetny przykład uczy zarówno dzieci, jak i wszystkich mieszkańców, jak ważne jest dzielenie się życzliwością oraz tro-

ską o siebie nawzajem. Takie inicjatywy nie tylko wzmacniają naszą współpracę między krajami, ale także przyczyniają się do krzewienia wartości społecznych i inspirowania młodego pokolenia do stawania się odpowiedzialnymi i opiekuńczymi osobami. Dziękujemy za Państwa ciepło i dobrą wolę” – powiedział wicemer A. Vaitkevičius.

Święty Mikołaj, eskortując ciężarówkę z przyczepą pełną prezentów, udał się także do żłobków-przedszkoli w Mickunach i Niemenczynie. Dzieci, dziękując dobroczyńcom za hojność, zaprezentowały przygotowane występy artystyczne.

Cieszymy się, że takie inicjatywy z roku na rok są kontynuowane i rozwijają się. Dzięki pięknej współpracy gmin rejonu wileńskiego z gminami z Polski odbywa się nie tylko tradycyjna akcja przedświąteczna, ale także coroczne wyjazdy uczniów rejonu wileńskiego do Polski. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

Powtórne wybory sołtysów w sołectwach ulicy Kasztanów i Wojdaty gminy Pogiry w rejonie wileńskim

Samorząd Rejonu Wileńskiego informuje, że **17 grudnia 2024 r. od godz. 14 do godz. 19** w urzędzie gminy Pogiry (**ul. Šiltnamių 11-2, Pogiry, rejon wileński**) poprzez głosowanie za pomocą ankiety odbędą się powtórne wybory na sołtysa sołectw ulicy Kasztanów (lit. Kaštonų gatvės) i Wojdaty gminy Pogiry.

Wybory ogłaszane są powtórnie ze względu na niską frekwencję w dniu wyborów **19 listopada**.

Mieszkańcy sołectw ulicy Kasztanów i Wojdaty oraz organizacje społeczne realizujące działalność w odpowiednim sołectwie, są proszeni **do 8 grudnia 2024 r.** o zgłaszanie kandydatów na sołtysów. Oferty można składać w urzędzie gminy Pogiry lub przesłać pocztą elektroniczną: pagiruseniunija@vrsa.lt.

Lista kandydatów na sołtysa zostanie ogłoszona na stronie internetowej samorządu rejonu wileńskiego www.vrsa.lt **od dn. 10 grudnia br.**

Dokumenty, które należy złożyć:

- zgłoszenie kandydata na sołtysa (w dowolnej formie pisemnej);
- pisemną zgodę kandydata;
- życiorys kandydata;
- jeżeli kandydata zgłasza organizacja społeczna, dodatkowo należy załączyć uwierzytelnioną kopię protokołu posiedzenia lub jego wypis.

Kandydatem na sołtysa może być pełnoletni mieszkaniec sołectwa, który nie później niż za 60 dni do wyborów zadeklarował miejsce zamieszkania w tym sołectwie, w którym zaproponowano jego kandydaturę na sołtysa (na podst. art. 38 ust. 6 Ustawy o samorządzie terytorialnym Republiki Litewskiej, art. 8 ust. 2 i 3 Kodeksu wyborczego).

ENERGETYKA Operatorzy Litwy, Łotwy i Estonii podpisali umowę

Operatorzy elektroenergetycznych systemów przesyłowych Litwy, Łotwy i Estonii podpisali umowę o zarządzaniu regionem systemu bałtyckiego, która określa ich prawa i obowiązki po synchronizacji sieci z Europą kontynentalną w lutym przyszłego roku. „Umowę podpisały spółki Litgrid, łotewska AST i Elering z Estonii, wejdzie ona w życie 9 lutego przyszłego roku” — poinformowała w środę 27 listopada litewska firma.

„Zamierzamy kontynuować nasze partnerstwo w zakresie zarządzania systemami, które pomoże nam wszystkim zapewnić stabilność i niezawodność systemu. Umowa opisuje zasady naszej współpracy oraz stanowi uzupełnienie innych regulaminów i umów” — powiedział w oświadczeniu Donatas Matelionis, dyrektor Działu Zarządzania Systemami w Litgrid. Region Bałtycki, wraz z Europą Północną, Środkową, Południowo-Wschodnią i Południowo-Zachodnią, jest jednym z pięciu regionów zarządzania systemem według Europejskiej Organizacji Regulacji Energetyki (ACER). Obecnie Litwa, Łotwa i Estonia wraz z Rosją i Białorusią działają w systemie IPS/UPS, lecz w Rosji częstotliwość energii elektrycznej jest centralnie regulowana.

GOSPODARKA Obserwuje się wzrost inflacji

Ponieważ ceny konsumpcyjne ponownie rosną, jesienią po okresie deflacji ekonomiści twierdzą, że najniższe poziomy inflacji należą już do przeszłości. Ekonomista Swedbanku, Nerijus Mačiulis,

twierdzi, że inflacja osiągnęła już dno i obecnie stopniowo rośnie. Analityk uważa, że średnioroczna inflacja w nadchodzących miesiącach zbliży się do 2 proc. „Przeglądając się trendom z listopada, widzimy, że powraca nieco szybsza miesięczna inflacja i prawdopodobne jest, że takie tendencje utrzymają się również w 2025 r., powodów do dalszej obniżki cen towarów jest już mniej. Zasoby energii i niektóre surowce są również nieco droższe” — powiedział w środę Mačiulis. „W związku z szybko rosnącymi kosztami pracy, które w przyszłym roku również gwałtownie wzrosną, usługi będą nadal drożeć. Z tego powodu tak naprawdę opuszczamy dno inflacji z przeszłości i odtąd — zarówno ze względu na efekty bazy, jak i ze względu na rosnące koszty pracy, a także ze względu na część rosnących cen surowców — będziemy świadkami przyspieszania inflacji, która w nadchodzących miesiącach zacznie zbliżać się do 2 proc.” — wyjaśnił ekonomista.

GOSPODARKA Najwyższa średnia wypłata w październiku wyniosła 34,1 tys. euro

Najwyższą średnią pensję na Litwie wypłacała w październiku firma doradcza Schonfeld Strategic Advisors — 11 pracowników tej firmy, pracujących w pełnym lub niepełnym wymiarze godzin, otrzymywało średnio 34,1 tys. euro, wskazują dane Sodry. Przeciętne wynagrodzenie pięciu pracowników firmy logistycznej Girtėka Group wyniosło 22,7 tys. euro, przedstawicielstwa producenta sprzętu komputerowego Apple na Litwie — 20,2 tys. euro (cztery osoby). W październiku 17 pracowników przedstawicielstw firmy informatycznej Google zarabiała średnio 18,8 tys. euro, pięciu pracowników oddziału globalnej firmy rolniczej Saria — po 17,8 tys. euro. Firma zajmująca się handlem sprzętem AGD Avitela Trade płaciła średnio 14,2 tys. euro sześciu pracownikom. Spółka deweloperska Grupy SBA

Urban Live zapłaciła siedmiu pracownikom po 13,2 tys. euro.

ZDROWIE Placówki służby zdrowia są oburzone działaniami kasy chorych

Plany funduszy zdrowia związane ze zmianą sposobu płatności za drogie badania i procedury zaszkość zarówno placówkom leczniczym, jak i społeczeństwu — twierdzą przedstawiciele zakładów opieki zdrowotnej. Według nich lekarze poniosą wielomilionowe straty, zapadnie decyzja o zamknięciu oddziałów, zwłaszcza dializ, w regionach, a w konsekwencji świadczenia będą świadczone mniejszej liczbie osób. Kasy chorych ze swojej strony twierdzą, że procedura została ustanowiona 20 lat temu, ale nie była stosowana co roku, bo w przeciwieństwie do tego roku w budżecie Funduszu Obowiązkowego Ubezpieczenia Zdrowotnego (PSDF) wystarczało środków. „Kwota wstępna jest uzgadniana z publicznymi i niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej, w przypadku jej znacznego przekroczenia stosowana jest metodyka zmiennej punktacji. Jeśli na koniec roku będą środki, wszystko będzie opłacone” — powiedziała BNS Jolanta Normantienė, dyrektor Departamentu Public Relations Państwowej Kasy Chorych. Laimutis Paškevičius, prezes Stowarzyszenia Litewskich Prywatnych Zakładów Opieki Zdrowotnej, powiedział, że gdyby oczekiwane zmiany w procedurze rozliczeniowej nie były bolesne dla firm, nie mówiłyby o problemie i jego konsekwencjach. „Część prywatnych instytucji medycznych koncentruje się wyłącznie na świadczeniu kosztownych usług badawczych. Dlatego część utraconych dochodów wyniosłaby od kilkuset tysięcy do kilku milionów” — powiedział dla BNS Paškevičius.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. ELTA, Dainius Labutis; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Koncert muzyki do filmu „Chłopi” w wykonaniu Rebel Babel Film Orchestra

W 100. rocznicę przyznania Władysławowi Reymontowi Literackiej Nagrody Nobla Instytut Polski w Wilnie oraz Dom Kultury Polskiej w Wilnie zapraszają na koncert muzyki do filmu „Chłopi” w wykonaniu Rebel Babel Film Orchestra z Polski.

Koncert odbędzie się 28 listopada, o godz. 18.00 w sali teatralnej Domu Kultury Polskiej w Wilnie (wejście od ul. Kauno).

Muzyka do filmu „Chłopi” to multimedialny koncert z ożywionymi obrazami i niezwykle muzyką skomponowaną przez Łukasza L.U.C. Rostkowskiego do malowanej ekranizacji „Chłopów” Reymonta — polskiego kandydata do Oscara. To transgaturowy spektakl, prezentujący szerokie spektrum muzyki korzeni Europy Wschodniej.

NIEZWYKŁE INSTRUMENTY ORAZ HISTORYCZNE BRZMIENIA

Władysław Reymont wykorzystał prosty chłopski język i porzekadła, aby stworzyć z nich bogate, epickie i niezwykle barwne dzieło na najwyższym poziomie lingwistycznym. L.U.C. nawiązał do tego konceptu, muzycznie wykorzystując wyłącznie klasyczne, ludowe instrumenty do budowy pięknej i rozbudowanej muzyki filmowej, transowej i klasycznej inspirowanej folkie.

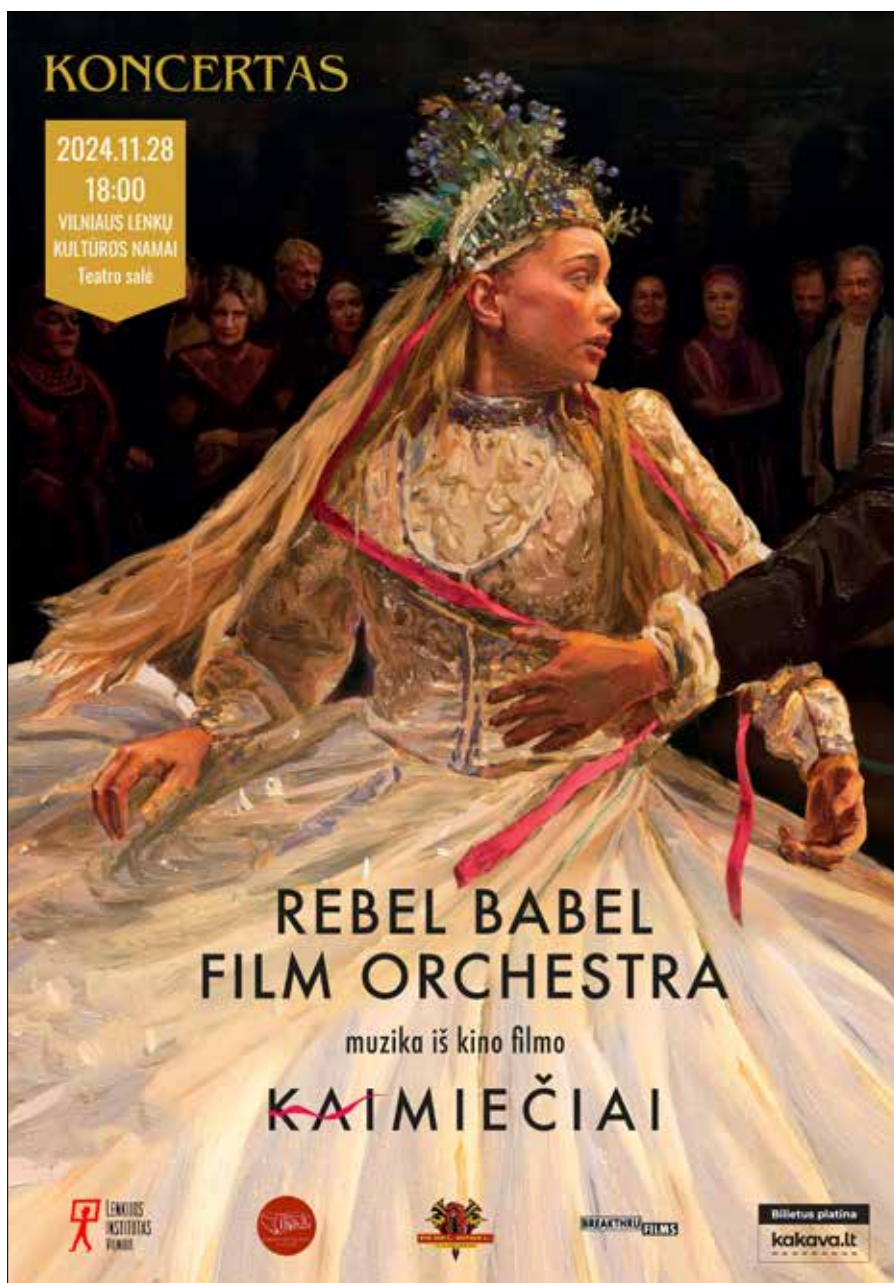
Naturalizm brzmieniowy spotyka się tu z impresjonizmem aranżacyjnym. W ramach projektu zaprezentowane zostaną niezwykle instrumenty oraz naturalne, historyczne brzmienia. Nowoczesna jest tu zaś forma produkcji i sposoby artykulacji. Tuba niejednokrotnie brzmi tu jak dubstepowy syntezator basowy Moog. Liry korbowe, bębny tradycyjne, instrumenty dęte, akordeony, fiddle płockie, suki biłgorajskie, flety, tubmaryny, dudy wielkopolskie oraz — oczywiście — śpiewy stworzą magiczny pejzaż, uzupełniony remiksowanymi scenami z animacji, animowanym malarstwem oraz fragmentami ukazującymi powstawanie filmu.

ODKRYWAĆ NA NOWO

Nowoczesna forma aranżacji, rytmizacji i cięcia sampli pozwoli odkryć na nowo rozmaite instrumenty ludowe. Dawne formy i podziały są tu często odkształcone i zreinterpretowane. Rebel Babel Film Orchestra

sięga tu zarówno do typowego metrum trójdziałowego, z obecnością rytmiki mazurkowej, z przewagą dwutaktowej budowy fraz w obecności tempa rubato, z taneczną funkcją, jak również do taktów prostych i parzystego metrum np. polki.

7.>>

6.>>

Na potrzeby tego wyjątkowego projektu zbudowano specjalny skład transkulturowego big bandu Rebel Babel Film Orchestra, do którego zaproszono wielu znakomitych muzyków, głęboko zakorzenionych w dawnej muzyce polskiej.

HISTORIA, BOGACTWO I PIĘKNO SŁOWIAŃSKICH GRUP ETNOGRAFICZNYCH

Ten niezwykle projekt ukazuje historię, bogactwo, piękno oraz wielość polskich i słowiańskich grup etnograficznych. Prezentuje na światowym poziomie polską muzykę ludową, wywodzącą się ze szczepów i plemion Wielkopolan, Małopolan, Mazurów oraz Sieradzo-Łęczycan, zahaczając o motywy ukraińskie, białoruskie, bułgarskie i serbskie. Muzyka ta porusza serca, pobudza wyobraźnię i emocje. Swoją wyrazistością oraz prostotą, przełamaną zaskakującymi rozwiązaniami, zapada w pamięć i stanowi ciekawe kompendium słowiańskiej muzyki korzeni.

CZŁOWIEK O WIELU TALENTACH, TWÓRCA OD PONAD 20 LAT

Łukasz L.U.C. Rostkowski — nagradzany kompozytor, producent muzyczny, art director spektakli multimedialnych, widowisk, seriali i filmów w Polsce oraz za granicą. Autor tekstów i raper. Promotor kultury brassowej w kraju i na świecie. Człowiek o wielu talentach, twórca od ponad 20 lat. Za swoje konceptualne albumy i projekty wyróżniony został wieloma nagrodami muzycznymi i filmowymi w kategorii „muzyka”. W 2010 roku otrzymał „Paszport Polityki” za innowacyjne widowisko „Zrozumieć Polskę”.

Ponadto jego twórczość nagrodzona została Fryderykiem, statuetką Polskich Nagród Filmowych Orły, O!Lśnieniami Onetu, MocArtami RMF Classic, a także platynowa płyta. Łukasz L.U.C. Rostkowski jest jedną z niewielu osób na polskim rynku muzycznym, która z sukcesem łączy ze sobą różne gatunki muzyczne i pokolenia twórców. Tworzył z wybitnymi instrumentalistami i wokalistami w Polsce (m.in. z Haliną Frąckowiak,

Łukasz L.U.C. Rostkowski — nagradzany kompozytor, producent muzyczny, art director spektakli multimedialnych, widowisk, seriali i filmów w Polsce oraz za granicą **Fot. Wojciech Pędzich, CC BY 4.0**

Krystyną Prońko, Leszkiem Możdżerem, Michałem Urbaniakiem, Maciejem Obarą, Kayah, Ralphem Kamińskim, Kwiatem Jabłoni, Paktofoniką, OSTR-ym czy Kalibrem 44) oraz za granicą (m.in. z Katie Melua, Krzysztofem Pendereckim, Mum, Promoe, Rapsusklei oraz DJ Qbertem, a także z laureatami Grammy - Hot 8 Brass Band). Wspierał na żywo m.in.: Tricky, The Prodigy, Talib Kweli, Coldcut, Massive Attack i wielu innych artystów światowej klasy. L.U.C. rozwija swoją działalność również w przemyśle filmowym. W 2023 stworzył muzykę do ekranizacji powieści „Chłopi” Władysława Reymonta, pracując przy projekcie z twórcami pierwszego w historii pełnometrażowego malowanego filmu animowanego „Twój Vincent” - DK i Hugh Welchmanem. Ścieżka dźwiękowa została polskim kandydatem do Oscara i zdobyła wszystkie najważniejsze nagrody filmowe w kraju. Stała się także najbardziej popularnym soundtrackiem w historii polskiego kina.

ORKIESTRA TWORZĄCA UNIKALNE ARANŻACJE

Rebel Babel Film Orchestra — to międzynarodowa, nieograniczona orkiestra założona przez nagradzanego w Polsce i za granicą producen-

ta muzycznego oraz kompozytora, autora tekstów i polskiego rapera — Łukasza L.U.C. Rostkowskiego. Orkiestra stała się znana w Polsce i za granicą, tworząc koncerty-spektakle i unikalne aranżacje na najwyższym poziomie muzycznym. Koncerty sekcji filmowej orkiestry RBFO były współtworzone przez prestiżowych artystów polskiej sceny: Krzysztofa Herdzina, Macieja Obarę, Anię Rusowicz, Irka Wojtczaka, Pawbeats, Małgorzatę Kożuchowską, Marię Sadowską i wielu innych, wykonując repertuar wybitnych twórców muzyki filmowej, takich jak Krzysztof Komeda, Bronisław Kaper i Jan A.P. Kaczmarek. Od wielu lat orkiestra podróżuje po kraju i świecie prezentując specjalne projekty muzyczne, takie jak 100 lat polskiej muzyki filmowej, Polski Kompozytorzy Filmowi w Hollywood i wiele innych. Dla tak unikalnego projektu jak „Chłopi”, została zbudowana specjalna grupa RBFO, do której zaproszono wielu doskonałych muzyków, głęboko zakorzenionych w tradycyjnej muzyce polskiej. Zaproszenie przyjęli m.in. tacy wybitni artyści jak Maria Pomianowska, Karolina Skrzyńska, Apolonia Nowak, Laboratorium Pieśni, Sutari i wielu innych. ■

Instytut Polski w Wilnie

Koncert 20-lecia „Perły”. „Armia tancerzy, a za każdym tancerzem – rodzina”

Apolinary Klonowski

Setki gości, ok. 150 tancerzy, przedstawiciele władz, dyplomaci, artyści — wszyscy mogli podziwiać występy tworzone, jak to określił kierownik German Komarowski, „od białej kartki, od zera, specjalnie dla zespołu”.

TAŃCE I GOŚCIE Z WIELU KRAJÓW

Występ „Perły” zachwycił różnorodnością — na scenie zaprezentowano tańce ludowe z Polski, Litwy, Wileńszczyzny, Grecji, Łotwy, Słowacji, Włoch oraz Ameryki. Nie mniej różnorodna była lista krajów, z których przyjechali goście: to m.in. Polska, Ukraina, Mołdawia, Gruzja, Austria.

Program wzbogaciło o choreografię i utwory stworzone specjalnie dla zespołu. W wydarzeniu wzięło udział ok. 150 tancerzy, w tym obecni członkowie grupy, jak i weterani zespołu. Wyjątkowego charakteru dodały występy zaproszonych gości: orkiestry z Krakowa, prowadzonej przez Macieja Wilczyńskiego oraz piosenkarki Eweliny Saszenko.

„WYCHODZIŁEM, JESZCZE SPALI. WRACAŁEM, JUŻ SPALI”

Kierownik zespołu podkreślał, jak wiele pracy włożono w przygotowanie koncertu.

„Bardzo współczuję swojej żonie, bardzo współczuję swoim dzieciom, które faktycznie przez trzy miesiące nie widziały mnie w domu, bo wychodziłem, kiedy jeszcze spali, a wracałem, kiedy już spali. Na szczęście dwójka moich dzieci dzisiaj też tańczy na scenie, przynajmniej tutaj zobaczy tatusia” — mówił Komarowski podczas zapowiadania kolejnych występów.

Dodał, że grupa najmłodszych tancerzy wciąż uczy się odwagi scenicznej.

„Grupa reprezentacyjna szczególnie dużo ćwiczyła. Spotykaliśmy się

W sobotę 23 listopada, w wypełnionej po brzegi sali Compensa w Wilnie, Zespół Tańca Ludowego „Perła” z Niemenczyna obchodził swoje 20-lecie.

Powyższy kadr to jedno z niewielu ujęć, gdzie uczestnicy nie są w obrocie czy powietrzu... (pośrodku kierownik German Komarowski) Fot. Greta Lisica

sześć razy tygodniowo. Wyobraźcie sobie: sześć razy tygodniowo próby po 4–5 godzin. Trudno to sobie wyobrazić, ale tak było. Ogromne podziękowania kieruję także do rodziców najmłodszych tancerzy, którzy razem z dziećmi też uczą się być w zespole. Mamy w zespole pięciolatków, sześciolatków. Widzieliście ich. Są w wieku przedszkolnym. I dzieci jeszcze się boją — co to w ogóle będzie, jaka duża scena i jak to będzie wyglądało” — opowiadał.

OJCOWIE I MATKI REZULTATU

Podziękował także władzom lokalnym, administracji niemenczyńskiego Gimnazjum im. Konstantego Parczewskiego, jak i Centrum Kultury w Niemenczynie. Zaznaczył, że nigdy nie było negatywnej odpowiedzi na prośby współpracy, wcześniej czy później wspólne przedsięwzięcia były realizowane.

„To proces twórczy, który zaczyna się od zera: od białej kartki. Każda nuta, każdy krok taneczny, każda wizualizacja są tworzone specjalnie

dla nas. To ogromne wyzwanie, ale daje niesamowitą satysfakcję” — mówił Komarowski.

„Na tej sali mamy dwie osoby, z którymi współpracujemy już nie pierwsze lata, mamy kompozytora Arasa Žvirblisa i choreografa Povilasa Fokinasa. Dzięki tym dwóm osobom zobaczymy tańce, usłyszymy cudowne kompozycje, które były stworzone właśnie dla naszego kolektywu” — zapowiadał.

Podkreślił też, że „widzimy armię tancerzy, a za każdym tancerzem stoi rodzina” wspominając, że przez trzy miesiące było trzy razy więcej prób, niż w roku niejubileuszowym.

Na zakończenie koncertu konsul ambasady RP w Wilnie odczytał list gratulacyjny od Marszałek Senatu RP Małgorzaty Kidawy-Błońskiej. Popłynęły też gratulacje od posłów na Sejm RL, przedstawicieli władz lokalnych oraz placówek współpracujących.

Obecnie za kierunek i rozwój zespołu odpowiadają German Komarowski, Ewa Iftodij (Bartusewicz), Ana Ludoitienė oraz Dawid Rynkiewicz. ■

Zdrowo i muzycznie: „Wilnianki” ze sportem i piosenką kroczą przez życie

W tym roku podczas upałów naprawdę przegrzałyśmy się na słońcu, wysoka temperatura przede wszystkim negatywnie działa na osoby w starszym wieku, które mają przewlekłe choroby.

Lato trwało w tym roku aż cztery miesiące, ponieważ wrzesień był wyjątkowo cudowny i ciepły. Wkrótce nastąpiła złota jesień, październik. Wszyscy wiemy, że zdrowiem kieruje dobry sen, a jeśli śpimy, jesteśmy energiczni i mamy ochotę na aktywność fizyczną.

Zespół wokalny „Wilnianki” — to miłośniczki śpiewania, które aktywnie uczestniczą w życiu społeczności polskiej na Litwie, a w szczególności Wileńszczyzny. Są aktywne w śpiewaniu, a także w sporcie z kijkami nordic walking.

W październiku, w słoneczny piękny dzień wyruszyłyśmy w stronę Nowej Wilejki. Podjęłyśmy wyzwanie — pokonanie dwóch kilometrów. Szłyśmy w wesołym nastroju, z humorem i śpiewem podziwiając piękną jesienną przyrodę pośród złocistych drzew lasu. Spacer z kijkami nordic walking dodaje zdrowia, nastrój, energię i pomaga zmagać się z chorobami i dolegliwościami. Badania dowodzą, że spacer wpływa praktycznie na wszystkie narządy ciała: od serca przez płuca aż po mózg.

Kolektyw zespołu „Wilnianki” — to osoby w starszym wieku, które są zaangażowane i aktywne. Zwiedziłyśmy wiele pięknych podwileńskich okolic, ciekawe miejsca oraz wiele razy byliśmy w Trokach, gdzie pokonałyśmy odległość trzykilometrową w jedną stronę. Było cudownie — zmęczone, ale silne i zdrowe. Staramy się kształcić wesoło i treściwie.

„Wilnianki” uczestniczą w konkursach i festiwalach. Mamy nagrody oraz podziękowania. Spotykamy się na próbach, przy kawie. Ważne jest otwarcie się na ludzi, na spotkania towarzyskie oraz poznawanie nowych osób.

Spacer z nordic walking pozwala spalić tkankę tłuszczową, wzmocnić mięśnie, pracują też stawy. Chodząc ćwiczymy mięśnie rąk, brzucha

Szłyśmy w wesołym nastroju, z humorem i śpiewem podziwiając piękną jesienną przyrodę

oraz tułowia. Bierzymy więc wodę, kijki nordic walking i w drogę, po jak najczystszej okolicy, aby spacer gwarantował dotlenienie wszystkich komórek ciała, poprawił kondycję płuc i serca.

Zespół koleżeński w śpiewie i sporcie, nie zamykamy się w czterech ścianach, planujemy aktywnie

uczestniczyć w życiu społecznym Polaków na Litwie i Wileńszczyźnie, a kijki nordic walking w tym pomagają. Zachęcamy wszystkich, niezależnie od wieku, do uprawiania tego sportu.

Lucja Dubicka, kierowniczka zespołu „Wilnianki”
Fot. Daniela Miczudo

Kolektyw zespołu „Wilnianki” — to osoby w starszym wieku, które są zaangażowane i aktywne

Do Wilna dotarła epidemia grypy

W Wilnie osiągnięto poziom epidemii grypy, zachorowalność przekroczyła 1 500 przypadków na 100 tys. mieszkańców. W stolicy odnotowano też jeden zgon z powodu tej niebezpiecznej choroby.

Honorata Adamowicz

— Grypa to grypa, ona zawsze jest bardzo niebezpieczna. Pamiętajmy, że różni się ona od przeziębienia tym, iż może powodować różne powikłania. Błędem jest mówić, że są lata, gdy jest ona mniej niebezpieczna. Ona zawsze jest niebezpieczna. Jak dotąd nie słyszeliśmy, że krążące w tym sezonie wirusy, mają jakieś szczególne właściwości. Być może pojawią się później. Sezon grypowy dopiero się zaczyna, a na Litwie już mamy zgon z powodu grypy, co świadczy o tym, jak jest ona niebezpieczna — powiedział w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” wirusolog prof. Saulius Čaplinskas.

WIĘCEJ ZACHOROWAŃ

Według danych Narodowego Centrum Zdrowia Publicznego w ciągu tygodnia w całym kraju wzrosła liczba przypadków zachorowań na grypę i ostre infekcje górnych dróg oddechowych, natomiast liczba przypadków zachorowań na Covid-19 pozostaje podobna. Zachorowalność w dniach na Litwie 18–24 listopada (47. tydzień) na 100 tys. mieszkańców wyniosła 1 199,9 przypadków. Tydzień wcześniej zachorowalność była mniejsza — 1 084,4 przypadków na 100 tys. mieszkańców. W tym samym czasie w ubiegłym roku (47. tydzień 2023 r.) ogólny wskaźnik zachorowalności był wyższy i wynosił 1 404,6 przypadków na 100 tys. mieszkańców.

„SKUPIĆ SIĘ NIE NA LICZBACH, ALE NA ZAPOBIEGANIU CHOROBIĘ”

— Każdy obywatel powinien dbać o zdrowie swoje i swoich bliskich. A ci, którzy są odpowiedzialni za monitorowanie zdrowia społeczeństwa i zapobieganie grypie, powinni zwracać większą uwagę na informacje o prawdziwych historiach ludzi, którzy przechorowali na grypę, a także

na informowanie obywateli o specyfice choroby, zamiast skupiać się na liczbach. W ostatnich latach, mam wrażenie, najwięcej uwagi poświęca się statystyce, liczbom, a nie temu jak zapobiec tej chorobie — zaznacza Saulius Čaplinskas.

W zeszłym tygodniu na Litwie z powodu grypy hospitalizowano taką samą liczbę osób jak tydzień wcześniej — 12. Z powodu choroby Covid-19 do szpitala trafiły 62 osoby, tydzień temu na oddziale intensywnej terapii z powodu grypy i choroby Covid-19 były 73 osoby.

Z powodu grypy odnotowano także pierwszy zgon. Osoba była w wieku w wieku ponad 80 lat, cierpiała na choroby przewlekłe i nie była szczepiona przeciwko grypie sezonowej.

Odnotowano również trzy zgony z powodu choroby Covid-19. Wszystkie osoby należały do grupy osób powyżej 80. roku życia.

Specjalista zaznaczył, że jeszcze nie jest za późno na szczepienia przeciwko grypie. W sezonie grypy zaleca się częściej wietrzyć pomieszczenia, a podczas kaszlu

czy kichania zasłaniać usta chusteczką. Przy pierwszych objawach przeziębienia należy pozostać w domu, nie zabierać chorych dzieci do placówek oświatowych.

— Jeżeli mamy symptomy grypy w żadnym wypadku nie wolno ich lekceważyć. Jeżeli jesteśmy w miejscu, gdzie jest dużo ludzi, warto zakładać maseczkę — podkreśla wirusolog.

SYTUACJA W EUROPIE

Według danych z 46. tygodnia Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób zachorowalność na grypę wzrasta. Aktywność wirusa Covid-19 maleje, ale nadal najbardziej dotknięte są osoby w wieku 65 lat i starsze. Aktywność wirusa syncytialnego układu oddechowego (RSV) znacznie wzrosła, szczególnie wśród dzieci w wieku do czterech lat. Rozpoczęła się sezonowa epidemia wirusa RSV, więc wszystkie kraje powinny być przygotowane, aktywność wirusa RSV wzrośnie w nadchodzących tygodniach. ■

„Jeżeli jesteśmy w miejscu, gdzie jest dużo ludzi, warto zakładać maseczkę” — podkreśla wirusolog Fot. Marian Paluszkiewicz

Kandydaci do tytułu

Polak Roku 2024

Renata Brasel

Kierowniczka artystyczna
Polskiego Zespołu
Artystycznego Pieśni
i Tańca „Wilia”

Robert Duchniewicz

Prawnik, polityk i samorządowiec,
wiceprzewodniczący LSDP,
od 2023 r. mer
rejonu wileńskiego

Renata Dunajewska

Dziennikarka polskiej
redakcji radiowej litewskiego
nadawcy publicznego LRT

Janina Gieczewska

Wieloletnia redaktorka podręczników,
wieloletnia społeczniczka w ZPL
i innych organizacjach, w latach 2001–
2019 przewodnicząca Polskiej Sekcji
Wileńskiej Wspólnoty Więźniów
Politycznych i Zesłańców

ks. Henryk Naumowicz

proboszcz parafii
w Szumsku

Konstanty Radziwiłł

Były ambasador Rzeczypospolitej
Polskiej na Litwie

Marzena Suchocka

Choreograf Polskiego Zespołu
Artystycznego Pieśni i Tańca
„Wilia”

Waldemar Szełkowski

Nauczyciel historii w Gimnazjum im.
Józefa Ignacego Kraszewskiego
w Wilnie

Helena Szymanel

Emerytowana pracowniczka
Litewskiego Centralnego
Archiwum Państwowego
w Wilnie

Dariusz Żybart

Lekarz, prezes Społecznego Komitetu
Opieki nad Starą Rossą, inicjator
corocznych kwest
„Pomnikom Rossy”

Plebiscyt Czytelników „Kuriera Wileńskiego” – „Polak Roku 2024”

Zgłaszany kandydat:.....

Imię, nazwisko:.....

Adres:.....

Telefon zgłaszającego:.....

Zgłoszenia (liczba kuponów nie jest ograniczona, w jednej kopercie może być dowolna liczba kuponów) prosimy nadsyłać do 31 grudnia br. na adres redakcji: Birbynių g. 4a, 02121 Vilnius z dopiskiem „Polak Roku 2024”. Kuponów można również wrzucać do specjalnej skrzynki, która jest umieszczona w recepcji Domu Kultury Polskiej w Wilnie. Dane kontaktowe są opcjonalne – w przypadku ich braku zgłaszający nie uczestniczy w konkursie dla głosujących.

Czego mniejszość polska oczekuje od nowej minister oświaty?

Kandydatką socjaldemokratów oraz nowej koalicji rządzącej na ministra oświaty, nauki i sportu jest Raminta Popovienė. „Mamy nadzieję, że nowa minister będzie konsultowała się z przedstawicielami mniejszości” — oczekuje Krystyna Dzierżyńska.

Antoni Radczenko

Prezydent Gitanas Nausėda we wtorkowe popołudnie spotkał się z kandydatką na stanowisko ministra oświaty. „Naprawdę spotkanie oraz rozmowa była konstruktywna. Sądzę, że zaprezentowałam wszystko to, czego sama doświadczyłam z własnej praktyki. Sądzę, że moje odpowiedzi usatysfakcjonowały prezydenta” — podkreśliła Raminta Popovienė.

ZWRÓCENIE UWAGI NA MNIEJSZOŚCI NARODOWE

Zaznaczyła, że jak wskazuje sama nazwa resortu — oświata, nauka i sport są ze sobą ściśle powiązane: „W dzisiejszym zglobalizowanym świecie wykształcony naród jest czymś bardzo ważnym. Dlatego oświata obok bezpieczeństwa państwowego jest jednym z priorytetów. System oświaty na pewno ma być skierowany ku przyszłości. Ma być innowacyjny, ma opierać się na najlepszych doświadczeniach i przykładach”.

Po spotkaniu doradca prezydenta Jolanta Karpavičienė oświadczyła: „Trzeba nadal poświęcać odpowiednią uwagę zdolnym uczniom i mniejszościom narodowym. Muszą być też ujednolicone warunki dla szkół prywatnych i państwowych”. Dodała, że celem prezydenta jest powszechny dostęp do nauczania na terenie całego kraju.

KONSULTACJE ZE SPOŁECZNOŚCIĄ

Sylwetce kandydata na ministra i poczynaniom nowej władzy uważnie przygląda się Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”.

— Po pierwsze oczekujemy od nowych władz, że wszelkie decyzje

Oczekujemy, że decyzje będą podejmowane przy szerokiej konsultacji ze społecznością oświatową — mówi Krystyna Dzierżyńska. Fot. Marian Paluszkiewicz

będą podejmowane przy szerokiej konsultacji ze społecznością oświatową. Po drugie, mamy nadzieję, że nie będą z dnia na dzień podejmowane nieprzemyślane decyzje, które nie służą poprawie jakości nauczania. Chcielibyśmy, aby w oświacie nie dochodziło do nagłych zmian. Oświata potrzebuje stabilności. Bardzo liczymy, że decyzje dotyczące szkół polskich na Litwie, czy w ogóle wszystkich szkół mniejszości narodowych będą podejmowane przy szerokiej konsultacji ze społecznością. W tym również z rodzicami — dzieli się z „Kurierem Wileńskim” prezes „Macierzy Szkolnej” Krystyna Dzierżyńska.

Nasza rozmówczyni jest przeciwniczką pochopnych decyzji. Sądzi, że wszelkie nowości muszą być bardzo dobrze przemyślane i skonstruowane, ponieważ kondycja oświaty ma bezpośredni wpływ na przyszłość młodego człowieka.

— Te decyzje mają być podejmowane rozsądnie, a nie pod płaszczykiem „dobra dziecka”, które, gdy zgleźbimy, to trudno mówić o poprawie jakości nauczania. Zwróćmy uwagę, na przykład, na nauczanie języka litewskiego. Jest to na pewno bardzo ważny przedmiot. Nie można podejmować kardynalnych decyzji, jeśli nie są dane narzędzia dla nauczycieli. Tu mam na myśli program nauczania, pomoc metodyczną. Bardzo ważną kwestią jest też przygotowanie nauczycieli, którzy będą mogli pracować w szkołach mniejszości narodowych. Kiedy mówimy o zwiększaniu liczby godzin nauczania języka litewskiego, to powstaje pytanie, skąd weźmiemy dodatkowych nauczycieli języka litewskiego. Nie chodzi o to, aby to był byle nauczyciel, lecz osoba posiadająca odpowiednie wykształcenie, poprawnie używająca języka państwowego, osoba potrafiąca nauczyć — oświadczyła Krystyna Dzierżyńska.

12.>>

Ma ona nadzieję, że nowa minister będzie organizowała spotkania z przedstawicielami polskiej oświaty.

GŁOS AWPL-ZCHR

Przed spotkaniem kandydatki z prezydentem w Sejmie przedstawiciele AWPL-ZChR Rita Tamašunienė oraz Jarosław Narkiewicz zorganizowali konferencję prasową. Narkiewicz poinformował, że pewne decyzje odchodzącego rządu wywołują obawy wśród mniejszości narodowych. Przede wszystkim chodzi, zaznaczył poseł, o zwiększenie liczby godzin lekcji języka litewskiego. Zdaniem polityka większa ilość lekcji z języka litewskiego może negatywnie wpłynąć na naukę innych przedmiotów.

Tamašunienė podkreśliła, że problemy w oświacie dotyczą całego kraju, tym niemniej szkolnictwo mniejszości narodowych bardziej je odczuwa. Posłanka oświadczyła, że są głosy zarzucające uczniom szkół mniejszości narodowych, że ich wychowankowie źle znają język państwowy. „Kiedy jednak ocenimy wyniki poszczególnych placówek oświatowych, w tym z litewskim językiem nauczania, widzimy, że nawet w niektórych litewskich szkołach 25 proc. uczniów nie zdało egzaminu z języka litewskiego. Sądzę, że jeśli nie oceniamy poszczególnych szkół

i ich rezultatów (...) to taka polityka prowadzi donikąd” — powiedział polityk.

SYLWETKA PRZYSZŁEJ MINISTER

Nazwisko kandydatki na objęcie stanowiska ministra oświaty, nauki i sportu pojawiło się przed kilkoma tygodniami. Reakcja społeczności pedagogicznej była raczej stonowana. Przewodniczący Litewskiego Związku Zawodowego Oświaty i Nauki Egidijus Milešinas powiedział dla LRT, że słyszał imię i nazwisko, ale o większych osiągnięciach nie mógł nic powiedzieć. Natomiast prezydent Stowarzyszenia Kierowników Szkół Litwy Dainius Žirdauskas oświadczył, że dla społeczności szkolnej rejonu kowieńskiego Popovienė jest dobrze znana i jest odbierana pozytywnie.

Raminta Popovienė na swym koncie ma doświadczenie zarówno pracy w samorządzie oraz Sejmie. W latach 2000–2007 była starszą specjalistką w dziale kultury, oświaty i sportu samorządu rejonu kowieńskiego. W latach 2007–2011 była dyrektorką Centrum usług socjalnych rejonu kowieńskiego. W latach 2012–2020 zasiadała w Sejmie. Od 2023 r. była wicemercerem rejonu kowieńskiego. ■

TVP
WILNO

Gitanas Nausėda, we wtorkowe popołudnie, spotkał się z kandydatką na stanowisko ministra oświaty Fot. ELTA, Dainius Labutis

Prof. Nikžentaitis skrytykował politykę wobec Polaków

Podczas konferencji „Polacy na Litwie w świetle współczesnych przemian” prof. Alfredas Nikžentaitis zarzucił władzom litewskim brak polityki wobec mniejszości polskiej. Jego wystąpienie miało miejsce w ramach panelu „Mniejszość polska w polityce Polski i Litwy”.

Prof., Nikžentaitis, wykładowca historii z Uniwersytetu Wileńskiego, podkreślił, że choć polska mniejszość na Litwie osiągnęła wiele sukcesów w ciągu ostatnich 30 lat, nadal boryka się z licznymi wyzwaniem. „Sukcesy polskiej mniejszości na Litwie wynikają w dużej mierze z dobrych relacji polsko-litewskich na poziomie państwowym.

Dzięki tym relacjom polska mniejszość uzyskiwała pewne korzyści, choć proces ten wymagał wiele wysiłku i negocjacji” — zaznaczył profesor.

Zwrócił uwagę, że Litwa nie posiada spójnej polityki wobec swoich mniejszości narodowych.

„Jeśli chodzi o politykę Litwy wobec mniejszości narodowych, w tym polskiej, można śmiało powiedzieć, że takiej polityki praktycznie nie ma.

Polska mniejszość jest postrzegana przez władze litewskie głównie w kontekście relacji z Polską” — zwrócił uwagę.

„Przez ostatnie 30 lat polska mniejszość była ignorowana przez litewskie władze. W tym czasie toczyły się jednak dyskusje, jak osiągnąć cele mniejszości. Wykształciły się dwie główne koncepcje.

Pierwsza zakładała, że cele polskiej mniejszości można osiągnąć tylko przez współpracę z Litwinami w ramach ogólnolitewskiej polityki.

Drugą koncepcją było stworzenie polskiej partii narodowej, która miała realizować interesy mniejszości. Obie drogi miały swoje wady i zalety” — mówił.

Opr. na podst. kurierwilenski.lt

Choinki 2024: zdobione wcześniej, kosztują drożej, cieszą oko dłużej

Honorata Adamowicz

Pierwsze światelka na choinkach w dużych miastach zapalą się już w końcu tygodnia, czyli w listopadzie. Na Litwie najdroższa w tym roku będzie choinka w stolicy, najtańsza — w Kłajpedzie. Sprzedawcy świątecznych drzewek mówią, że ceny w tym roku nieco wzrosły. Za litewski świerk zapłacimy 10–70 euro, za jodłę 60–140. Zdrożały także ozdoby choinkowe.

KUPUJĄ OD PAŹDZIERNIKA

— Sprzedajemy duńskie jodły. Cena w tym roku waha się od 60 do 140 euro w zależności od wysokości. Najczęściej są u nas kupowane te o wysokości 2–3 metry. Sprzedaż świątecznych drzewek rozpoczęła się już w październiku. Choinki kupują także firmy, które już szykują się do świąt. Największą sprzedaż drzewek odnotowaliśmy w połowie listopada. W tym roku jodły zdrożały o 10 proc. Główną przyczyną wzrostu cen było to, że firmy logistyczne zajmujące się transportem podniosły ceny za swoje usługi. To, że jest drożej, wcale nie odstrasza ludzi. Nie oszczędzają oni na zakupie choinki. Żywe drzewko, zwłaszcza jodła, odgrywa dużą rolę w bożonarodzeniowym nastroju. Ten zapach, piękno, szerokość, gęstość żywego drzewa jest niesamowita. Sprzedajemy wyłącznie jodły klasy premium z Danii — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Domantas Kraujutis, menadżer sprzedaży w Eglutes.lt.

Edvinas Krupavičius, hodowca z plantacji choinek Žalia eglė powiedział nam, że w tym roku zwykle litewskie choinki także zdrożały. Cena wynosi 10–70 euro.

— Sprzedaż drzewek świątecznych rozpoczyna się już w październiku. Zauważyłem, że z każdym rokiem ludzie coraz wcześniej u siebie stawiają choinki. W listopadzie sprzedaż już idzie na całego. Przed kilkoma laty sprzedaż choinek rozpoczynała się dopiero przed świętami. Teraz przed świętami można powiedzieć, że już

■ Sprzedaż świątecznych drzewek startowała już w październiku Fot. M. P.

jest koniec sprzedaży. Ci, którzy stawiają wcześniej choinki mówią, że okres świąteczny jest bardzo krótki. Ludzie lubią świąteczną atmosferę, dlatego i okres świąteczny rozpoczynają wcześniej — powiedział Edvinas Krupavičius.

DEKORACJE TAKŻE ZDROŻAŁY

Choinka w stolicy będzie w tym roku najdroższa na Litwie. Zgodnie z danymi samorządu miasta jej koszt wyniesie 118,7 tys. euro, podczas gdy w ubiegłym roku cena wynosiła o ok. 30 tys. euro mniej — prawie 90 tys. euro. W tym roku najmniej pieniędzy przeznaczono na choinkę w Kłajpedzie; jej koszt wynosi nieco ponad 10 tys.

Dekoratorka Karolina Kandrotė w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” zauważyła, że tym roku trend na zabawki nieco się zmienia. Dziś jest moda na różnorodność. — Wstążki to najmodniejsze w tym roku ozdoby choinkowe. Są one również używane do ozdabiania choinek, wieńców i aranżacji stołów. Główną ozdobą w tym roku jest czerwona wstążka. Mogą mieć one różne rozmiary. Niektórzy decydują się na dekorowanie choinek ogromnymi wstążkami, inni małutkimi. W tym roku najmodniejszymi kolorami na

choince są biel i czerwień. W zeszłym roku złoty kolor był dominujący i większość wybierała te świecące detale, ale obecnie wracamy do klasycznego koloru, czyli bieli i czerwieni — mówi Karolina Kandrotė.

Jak zaznacza rozmówczyni, w tym roku dekorując wnętrza mieszkańcy pragną różnorodności.

— Nikt już nie dopasowuje do siebie tych zabawek, nie wybiera jednego koloru, na przykład czerwonego. Coraz więcej osób poszukuje ciekawszych kształtów, tak aby zabawki kojarzyły się z domem, podróżą, ulubionym przedmiotem, zwierzęciem czy nawet potrawą. Liczy się także to, aby choinka była pełna wszystkiego, a dekoracja mówiła więcej o rodzinie. Z mody wychodzą zabawki okrągłe. Ozdoby choinkowe podrożały. To, ile zapłacimy za dekorację, zależy od wielkości drzewka. Zauważyłam jednak, że w ostatnich latach ludzie dekorują duże drzewka do 2 m. Jeśli na przykład w tym roku chcemy ładnie udekorować drzewko o wysokości około 2 m i nie mamy żadnych zabawek, musielibyśmy wydać około 400 euro. Zazwyczaj jednak ludzie mają już zabawki i co roku dodają kolejne — mówi dekoratorka. ■

Powracają świąteczne pociągi, a z nimi niespodzianki, spektakle i św. Mikołaj

Przedsiębiorstwo transportu pasażerskiego Grupy LTG, LTG Link już czwarty rok kontynuuje tradycję i zaprasza w okresie świątecznym do podróżowania odświętnie udekorowanymi pociągami.

W tym roku przez zespół dekoratorów zostaną udekorowane cztery pociągi, a pierwszy kursuje na trasach Wilno–Kowno–Wilno i Wilno–Troki–Wilno od 23 listopada. Pociągi do Rygi, Kłajpedy i Mockawy również rozpoczną swoje świąteczne podróże 28 listopada.

„Pociągi świąteczne to bardzo lubiana tradycja, na którą nasi pasażerowie czekają z niecierpliwością i którą doceniają, ponieważ wraz z udekorowanymi pociągami pojawia się świąteczny nastrój. W ubiegłym roku liczba pasażerów podróżujących świątecznymi pociągami była o ok. 10 000 wyższa niż zwykle. W tym roku postanowiliśmy świątecznie udekorować cztery pociągi, które pojadą ze stolicy do Kowna, Trok, Rygi, Kłajpedy i Mockawy, podczas gdy animowane przedstawienia będą czekać na małych pasażerów pociągów do Turmantai i Marcinkonys” — mówi Kristina Meidė, szefowa LTG Link.

NOWE ELEMENTY DEKORACYJNE

Jak co roku, pociągi zostały udekorowane przez firmę Balti Lapai, tym razem z pomocą profesjonalnych dekoratorów MAMin, kierowanych przez Julię Filatową, która wyprodukowała nowe elementy dekoracyjne, dzięki czemu pociągi będą wyglądać inaczej niż w zeszłym roku.

„W tym roku chcemy zaskoczyć pasażerów pociągu jeszcze piękniejszymi dekoracjami, dlatego pod koniec lata rozpoczęliśmy ich tworzenie wraz z grupą dekoratorów. Tym razem większą uwagę poświęciliśmy pociągowi elektrycznemu, który będzie kursował do Kowna i Trok, będzie więcej tworzących nastrój bogatych świątecznych kolorów, szczegółów związanych z podróżami nadających się do zdjęć i oczywiście pojawi się symbol Bożego Narodze-

nia — udekorowana choinka” — mówi menedżer firmy Balti lapai, która już czwarty rok zajmuje się dekoracjami pociągów, Sandra Žemaitytė.

NIESPODZIANKI DLA PASAŻERÓW

Agencja Go Vilnius dba o świąteczny nastrój w pociągu jadącym do Rygi. Producent kosmetyków naturalnych L'Occitane, który przyczynił się do powstania dekoracji pociągu kursującego na trasie Wilno–Kowno–Wilno, obiecuje rozdać pasażerom tej trasy 38 000 symbolicznych prezentów. Podróżując świąteczną trasą, będzie można znaleźć szczęśliwe miejsce i otrzymać w prezencie zestaw naturalnych kosmetyków. W sumie do rąk pasażerów trafi około 200 takich zestawów, pełnych świątecznego ducha produktów inspirowanych Prowansją.

Dla wygody pasażerów klienci kupujący bilety online na stronie www.ltglink.lt lub za pomocą aplikacji mobilnej będą mogli zobaczyć, które pociągi świąteczne pojadą na wskazanych trasach i które wagony zostaną udekorowane — zostaną one oznaczone specjalną świąteczną ikoną, na której pojawią się pociąg i choinka. W przypadku świątecznych przejazdów pociągami obowiązywać będą normalne taryfy. LTG Link zaleca, by

na trasy udekorowane świątecznie dużo wcześniej zaopatrzyć się w bilety, ponieważ na najpopularniejszych trasach są one często wykupione z kilkudniowym wyprzedzeniem. Najwygodniej jest zrobić to online lub w aplikacji mobilnej.

ŚW. MIKOŁAJ NA DWORCU

Przez cały grudzień na odświętnie udekorowanym dworcu w Wilnie będzie spotykał się z małymi pasażerami Święty Mikołaj, pasażerowie będą mogli upiec gofry i inne smakołyki w warsztatach świątecznych ciastek, a zlokalizowane na dworcu lokale zaoferują specjalnie stworzone świąteczne napoje. W dniach 1 i 28 grudnia na najmłodszych podróżników czeka interaktywny spektakl i występ iluzjonisty. Od 14 do 20 grudnia na stołecznym dworcu kolejowym odbędzie się jarmark bożonarodzeniowy, podczas którego litewscy artyści, twórcy i projektanci zaoferują oryginalne, ręcznie robione dzieła. W dniach 13–15 grudnia Park Kolejowy zlokalizowany na dworcu stołecznym zamieni się w lodową stację Świętego Mikołaja, gdzie na dzieci i dorosłych będą czekać wyjątkowe lodowe rzeźby, magiczny pociąg warsztatowy, ukochane postacie i oczywiście sam Święty Mikołaj. ■

Opr. H. A. na podst. LTG Link

■ W tym roku świątecznie udekorowane zostaną cztery pociągi Fot. LTG Link

Wzrastają opłaty za parkowanie

Samorząd stołeczny chce podnieść opłaty za parkowanie samochodów w Wilnie. Jeżeli rada samorządowa na najbliższym posiedzeniu przykłaśnie planowanym zmianom, ceny na miejsca postojowe wzrosną od 1 lipca 2025 r.

Justyna Giedrojc

— Zmiany w systemie opłat za parkowanie były zaplanowane już od pewnego czasu. Nieco wcześniej rada samorządowa zatwierdziła plan zgodnego, opanowanego ruchu (lit. darnaus judumo planas). W ten sposób samorząd zamierza zrealizować ambitny cel — będzie dążyć do tego, aby w 2030 r. tyle samo mieszkańców korzystało z komunikacji miejskiej, jeździło własnymi autami i przemieszczało się po mieście pieszo — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Jonas Damiavičius z przedsiębiorstwa samorządowego JUDU.

WIĘKSZOŚĆ MIESZKAŃCÓW WOLI PORUSZAĆ SIĘ SAMOCHODEM

Obecnie co druga podróż po mieście odbywa się samochodem, udział podróży komunikacją miejską utrzymuje się na poziomie 25 proc., także 25 proc. mieszkańców przemieszcza się po mieście pieszo.

— Zatem, pomimo rozwoju infrastruktury miejskiej, wzrostu sieci dróg rowerowych, uatrakcyjnienia oraz poprawy funkcjonowania komunikacji miejskiej zdecydowana większość mieszkańców woli poruszać się po Wilnie samochodem — zauważa Jonas Damiavičius.

W Wilnie rośnie też tempo przybywania aut.

— Przy wzmożonym natężeniu ruchu samochodowego pojawia się wzrost zapotrzebowania na miejsca parkingowe, szczególnie w centrum miasta, gdzie jest największe ograniczenie terenu. Przeważnie 85 proc. miejsc postojowych jest tu zawsze zajęta, kierowcy zaś krążą wokół miejsca, na którym chcą zaparkować auto. W wyniku tego zanieczyszczane jest powietrze, w godzinach szczytu powstają zatory — wyjaśnia rozmówca.

Zaznacza też, że obecne taryfy za parking nie pomagają rozstrzygnąć zaistniałych problemów.

Obecne taryfy za parking nie pomagają rozstrzygnąć zaistniałych problemów **Fot. Marian Paluszkiwicz**

— Ponadto, cenniki za parkowanie w strefach zielonej i żółtej nie zmieniały się od 2005 r., zaś w niebieskiej i czerwonej od 2017 r. Obecne taryfy za parkowanie nie odpowiadają dzisiejszej sytuacji ekonomicznej oraz nie powodują mniejszego wykorzystania miejsc parkingowych. Samorząd więc szuka rozwiązań — podkreśla pracownik JUDU.

ZWIĘKSZENIE OPŁATY

Jednym z rozwiązań jest zwiększenie opłaty za miejsca parkingowe. Jeżeli radni na najbliższym posiedzeniu przegłosują zmiany, ceny za parkowanie w Wilnie wzrosną we wszystkich strefach:

- w strefie niebieskiej od 2,5 euro do 4,0 euro za godz.;
- w strefie czerwonej od 1,5 euro do 2,5 euro za godz.;
- w strefie żółtej od 0,6 euro do 1,0 euro za godzinę;
- w strefie zielonej — do 0,5 euro za godzinę.

Pojawią się także tzw. białe strefy, w których społeczność lokalna będzie mogła pobierać opłaty w wy-

sokości 0,2 euro za godzinę za parkowanie w podwórkach domów wielomieszkańczych.

OPOZYCJA PROTESTUJE

— Jako opozycja będziemy głosować przeciwko takiej decyzji — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Krystyna Zimińska, wicedyrektorka Domu Kultury Polskiej w Wilnie, radna samorządu z ramienia AWPL-ZChR. Partia ma w stołecznej radzie siedmioro przedstawicieli.

— Zwiększenie opłaty za parkowanie będzie miało także niekorzystny wpływ na funkcjonowanie lokali gastronomicznych, które i tak borykają się z wieloma problemami. Ludzie przede wszystkim zrezygnują z obiadów tzw. biznes lunchów, co mocno uderzy w zyski kawiarni i restauracji. Wątpię, że ktoś zdecyduje się na pieszą wędrówkę na obiad do kawiarni, gdy przerwa obiadowa trwa zaledwie godzinę — zauważa Krystyna Zimińska. ■

XVII integracyjne spotkanie polskich uniwersytetów trzeciego wieku w Olsztynie

W dniach 20–25 października, jak co roku — tym razem już po raz 17. — dzięki staraniom Akademii Trzeciego Wiek przy Miejskim Ośrodku Kultury, spotkali się w Olsztynie seniorzy polskich uniwersytetów trzeciego wieku z Europy.

Seniorów z Litwy, a mianowicie z ATW i PUTW z Wilna, z PUTW z Kowna, z Kiejdan, Kłajpedy, Poniewieża, z Solecznik, Niemenczyzna i Święcian zabrał autobus, który przyjechał z Olsztyna. Wszystkich rozmieszczono w trzygwiazdkowym hotelu „Warmiński” niedaleko olsztyńskiego Starego Miasta.

UROCZyste OTWARCIE SPOTKANIA I BOCHENEK LITEWSKIEGO CHLEBA

21 października odbyło się uroczyste otwarcie spotkania. Prowadzący, pan Michał Głębokowski, zaznaczył, że mottem spotkania jest „Na tropach polskich śladów Smętka” Melchiora Wańkowicza. Chór ATW „De Novo” z Olsztyna wykonał hymn Polski oraz hymn Warmii. Spotkanie zaszczylicili dostojni goście i przedstawiciele: wojewody oraz marszałka Warmii i Mazur, ksiądz-kapelan ATW, przedstawiciel Akademii Policyjnej w Szczytnie, nadkomisarz Wasilczuk, przedstawiciel Towarzystwa Ziemi Nowogródzkiej i Wileńskiej, przedstawiciele polskiego radia i TV3 w Olsztynie.

Gości powitała pani Barbara Dargiewicz, prezes Zarządu ATW przy MOK w Olsztynie, a koło teatralno-literackie ATW udostępniło nam reportaż Melchiora Wańkowicza o Smętku jako inicjatorze zabójstwa świętego Wojciecha.

Wieczorem wszyscy uczestnicy spotkania integracyjnego modlili się w intencji Polonii i Polaków za granicą w katedrze Olsztyńskiej z udziałem chóru „De Novo”. Seniorzy z święciańskiego PUTW ofiarowali podczas mszy wspianale udekorowany bochen litewskiego chleba.

PANEL DYSKUSYJNY

22 października miał miejsce wykład oraz panel dyskusyjny „Dobre praktyki i rozwiązania problemów PUTW”. W dyskusji pierwsi

przemawiali lwowiacy, opowiadając o okropnościach wojny i dziękując Polsce za ogromne serca w opiece nad uchodźcami z Ukrainy. Przedstawicielka Polaków z Białorusi powiedziała, że tam Polakom bardzo trudno się żyje, ale trzymają się razem i walczą o otwarcie kursów języka polskiego no i, oczywiście, się modlą chodząc do kościoła małymi grupkami, oraz starają się wspólnie świętować. Przedstawicielka Polaków z Bukowiny powiedziała, że w Rumunii Polacy nie mają problemów, są bardzo szanowani przez Rumunów, mogą pielęgnować polskość, bo u nich Polaków po prostu kochają i Polacy się bardzo dobrze czują w Rumuni.

Przedstawicielka Ogólnopolskiego Porozumienia UTW zaznaczyła, że kiedyś w Polsce były tylko koła gospodyń, a obecnie są UTW przy uniwersytetach, seniorów przyjmują w Sejmie i Senacie, a nawet funkcjo-

nuje Ministerstwo do Spraw Senioralnych. Obecnie seniorzy walczą o większą dostępność do lekarzy i geriatrów. Seniorzy podpiszą Deklarację o współpracy w Europie.

WYKŁAD „MELCHIOR WAŃKOWICZ — REPORTAŻYSTA I PISARZ”

Następnie seniorzy się udali do Instytutu Północnego na wykład pana Artura Sobiela „Melchior Wańkowicz — reportażysta i pisarz”. Zapoznaliśmy się z treścią jego książek „Monte Casino” i „Na drogach Smętka”, lecz najbardziej prelegent się zatrzymał na książce „Atlantyk Pacyfik” wydanej w 1966 r., w której, już po powrocie do Polski, Wańkowicz opisał swój pobyt w USA.

Dowiedzieliśmy się, że w Stanach Zjednoczonych już od lat 40–50 samochód był wyznacznikiem stylu życia.

18.>>

Sluchacze PUTW z kierownictwem ATW przy MOK w Olsztynie p. Barbarą Dargiewicz, Pawłem Bielinowiczem i Michałem Kłębokowskim

17.>>

Zaś jego brak był świadectwem nędzy. W 1960 r. w Nowym Jorku na 3 mln 750 tys. mieszkańców było już 380 tys. samochodów. Konsekwencją były korki na drogach, smog w kotlinach — istne piekło. Miasta połączone są siecią autostrad, przy których rozmieszczone są motele, zajazdy, noclegi, przekąski, WC — i wszędzie śmieci. Jednocześnie w miastach brakuje szkół i kościołów. Na drogach w USA w 1953 r. ginie 1 mln ludzi, a we wszystkich wojnach podczas 200 lat istnienia USA ginie tylko 530 tys. ludzi.

Karty kredytowe w USA wchodziły do użytku w latach 40. i 50. a klient płacący kartą jest bardziej rozrzutny. Szał zakupów przyczynił się do wprowadzenia sprzedaży ratalnej.

Technokratyczna cywilizacja wszystko upraszcza: święta rodzinne i pogrzeby organizują firmy. Wańkowicz przewidział, że amerykańska cywilizacja niebawem wejdzie do Europy i innych krajów, co obecnie obserwujemy.

KONCERT, PIOSENKI PO WŁOSKU I POCZĘSTUNEK W DOMU PIELGRZYMA

Po spotkaniu z Wańkowiczem, wieczorem udaliśmy się do Domu Pielgrzyma na koncert Zespołu Muzycznego z Domu Samopomocy „Pomost” prowadzonego przez psychoterapeutę, pana Dawida Angehoefera. W skład zespołu wchodzi 15 osób z różnych środowisk, niemających wykształcenia muzycznego, którzy się często spotykają. Orkiestra się nazywa „Bum-bum-dziadki”. Seniorzy grali na różnych instrumentach i śpiewali „Lipkę zieloną” przy akompaniamencie muzyki z adaptera.

Koncert seniorów uświetnił następny uczestnik koncertu pan Leszek, były lwowianin, wykonał piosenkę „Gdzie ludziom tak dobrze jako we Lwowie”, „Pozwól mi panie” i kilka piosenek po włosku. Następnie uczestników zaproszono na poczęstunek, gdzie przy lampce wina i kawie wszyscy przyjemnie spędzili czas.

■ Obecnie w Chacie Mazurskiej znajduje się muzeum **Fot. miastoszcztyno.pl**

SPOTKANIE W ZAMKU KRZYŻACKIM W ORTEXBURGU-SZCZYTNE

23 października po śniadaniu wygodnymi autokarami wyjeżdżamy do Ortexburga-Szczytna. Oglądamy kamień graniczny między Warmią i Mazurami. W Szczytnie z pilotem zwiedzamy krzyżacki zamek w Ortexburgu-Szczytnie.

Następnie w zamku krzyżackim odbyło się spotkanie z władzami miasta i ze społeczeństwem Szczytna. Przedstawieni zostali goście z Litwy, Ukrainy, Białorusi, Rumunii, Austrii i Francji. Nasz kierownik z Olsztyna Paweł Bielinowicz to były burmistrz Szczytna, miasta, od którego otrzymał upominek. Soleczniki są partnerami Szczytna, więc delegacja PUTW z Solecznik przekazała burmistrzowi upominek od mera Solecznik.

Seniorów z Litwy, a mianowicie z ATW i PUTW z Wilna, z PUTW z Kowna, z Kiejdan, Kłajpedy, Poniewieża, z Solecznik, Niemenczyna i Święcian zabrał autobus, który przyjechał z Olsztyna. Wszystkich rozmieszczono w trzygwiazdkowym hotelu „Warmiński” niedaleko olsztyńskiego Starego Miasta.

Następnie wystąpiła Marianna Zajac ze Stowarzyszenia UTW w Szczytnie, życzyła wszystkim miłego pobytu oraz Janina Surgal z Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Wileńskiej i Nowogrodzkiej. Zaznaczyła ona, że w stowarzyszeniu działają Kresowiaczy, dla których była to obca ziemia. Przybyli oni z Wileńszczyzny, Białorusi i Ziemi Lwowskiej. Teraz przekazują oni kresowe historie oraz tradycje dla młodzieży, zapraszają zespoły artystyczne, przyjmują gości z Solecznik. Brali udział w Kaziukach, prezentują sławnych Polaków z Kresów, organizują wycieczki na Litwę.

Burmistrz Szczytna powiedział, że podróże poszerzają horyzonty, a obcowanie i wymiana doświadczeń, to wartość najwyższa.

MUZEUM MAZURSKIE SZCZYTNA I AKADEMIA POLICYJNA

Zwiedziliśmy Muzeum Mazurskie Szczytna, gdzie są eksponaty z połowy XIV w., obejrzelśmy unikalną kolekcję kafli mazurskich, wystawę mundurów, od średniowiecznych po te pochodzące z I wojny światowej.

Spotkanie uświetnił swą obecnością słynny saksofonista Artur Kot, który wykonał kilka utworów poświęconych Mazurom.

Następnym punktem zwiedzania Szczytna była wizyta wszystkich uczestników w jedynej w Polsce Akademii Policyjnej w Szczytnie.

19.>>

18.>>

Tam wszystkich przywitał nadkomisarz Wasilczuk, którego poznaliśmy podczas otwarcia spotkania. Zostaliśmy poinformowani, że po terenie akademii nie wolno się poruszać grupami, lecz należy chodzić parami.

Obiad zjedliśmy w stołówce Akademii Policijnej. Po posiłku zwiedzaliśmy strzelnicę, gdzie oglądaliśmy różne rodzaje broni policyjnej, w sali gimnastycznej oglądaliśmy treningi przyszłych policjantów. Opowiedziano nam o sposobach poszukiwania narkotyków, a także o hodowli roślin zakazanych.

Wszyscy uczestnicy spotkania integracyjnego (90 osób, podzielonych na kilka mniejszych grup) spotkali się przy Pomniku Ofiar Katyńskich, pod którym zostały złożone kwiaty i zapalono znicze.

W złożeniu kwiatów uczestniczyła również rektor jedynej w Polsce Akademii Policijnej w Szczytnie — jak się okazało młoda i bardzo atrakcyjna kobieta. Tu wszyscy uczestnicy XVII Spotkania Integracyjnego zrobili wspólne zdjęcie.

NIEZWYKŁA CHATA MAZURSKA I JEJ HISTORIA

Ostatnim punktem wizyty w Szczytnie było zwiedzenie Chaty Mazurskiej, zbudowanej przez mazurskiego chłopca w połowie XIX w. w ówczesnej wsi Bartna Strona. Legenda głosi, że wieś Bartna Strona została założona w 1360 r. Ówczesny krzyżak pozwolił 18 osadnikom zamieszkać w tej wsi. Byli to Tatarzy, Francuzi, Szwedzi itd. Dom ma podmurówkę z kamieni, ściany z bali sosnowych zaciosanych na tzw. rybi ogon, na dachu znajduje się ozdobnie rzeźbiony pazdur, który, ponoć, posiada moc magiczną. Dach pierwotnie był z trzciny, w 1989 r. zamieniono ją na dachówkę.

Kultura mazurska była bardzo zabobonna, przed domami stawiano rzeźbione z drewna głowy, które chroniły je przed złymi mocami z ziemi. Pazdur na dachu miał chronić domostwo przed złymi mocami atakującymi z góry.

Wewnątrz chaty były cztery izby różnej wielkości i czarna kuchnia,

będąca przedłużeniem komina, znajdująca się na wprost sieni. Na strychu były drzwiczki w kominie, gdzie wędzono produkty. Tu rozpalano ognisko i gospodyni gotowała strawę. Z czarnej kuchni wychodziły kwadratowe otwory w ścianach, nazywane kominkami, mające ogrzewać i oświetlać izby. Z prawej strony mazurskiej chaty mieszkali gospodarze, a z lewej strony była obora dla cenniejszych zwierząt.

W 1913 r. wieś Bartna Strona została włączona w granice miasta Szczytna. Chata została wpisana do rejestru zabytków przez ówczesne władze niemieckie, a jej właściciel otrzymał dotację na remont.

Obecnie w Chacie Mazurskiej znajduje się muzeum.

Dowiedzieliśmy się, że Mazurom źle się tu żyło. Niemcy, z powodu różnicy wiary, ich nie szanowali i nawet do Polaków się lepiej odnosili. Po plebiscycie w 1918 r. zwyciężyli Niemcy, więc Mazurom zabraniano używania mowy polskiej, szkoły były tylko niemieckie, mieszkańcy służyli w wojsku niemieckim.

Z powodu zniszczeń wojennych repatrianci, którzy przybyli na te tereny po wojnie, musieli zaczynać wszystko od nowa.

„Czyś ty z Wilna, czy z Mazowsza —
Z gór czy kurp

*Stara Chata wszystkich łączymy
niczym mur.*

*W starej Chacie zegar tyka,
Wciąż zapętnia się kronika”.*

STARE MIASTO W OLSZTYNIE I ZAKOŃCZENIE SPOTKANIA

24 Października uczestnicy spotkania zwiedzali w małych grupach z przewodnikiem Stare Miasto w Olsztynie. Wieczorem odbyło się zakończenie XVII Spotkania Integracyjnego. Każda delegacja miała możliwość się wypowiedzieć, wszyscy uczestnicy wyrażali uznanie i wdzięczność dla gospodarzy za ogromną pracę przy organizowaniu spotkania. Kierownicy delegacji otrzymali książki od biskupa Olsztyna, był to „Mikołaj Kopernik, nowe oblicze geniusza” Piotra Łopuszańskiego oraz „Kuchnię Polską”. Po uroczystej kolacji, jak nakazuje polska tradycja, część artystyczną rozpoczęto polonezem. Wszyscy seniorzy bardzo wesoło się bawili.

Do domów uczestniczący spotkania wyruszyli po śniadaniu 25 października, obdarowani prezentami oraz wiktem na drogę w postaci kanapek i napojów, mile odprowadzeni przez gospodarzy.

Helena Paszuk,
członek zarządu PUTW w Wilnie
Fot. archiwum PUTW w Wilnie

■ Na zamku krzyżackim w Szczytnie

Wstań i idź, by mięśnie czuły się potrzebne! Dlaczego warto być aktywnym fizycznie?

Brenda Mazur

Niestety, nie! Jeszcze w XX w. zaczęło się nasze lenistwo, człowiek zaczął mniej się ruszać.

DAWNIEJ BYŁO LEPIEJ

Dawniej ludzie pokonywali kilometry pieszo, każda niemal praca związana była z ruchem i wysiłkiem fizycznym. Dzieci i młodzież byli wciągani do wielu prac, do szkoły chodziły pieszo, a podwórka były pełne akrobatycznych wyczynów. Jakakolwiek praca domowa, związana była z ruchem — dotarcie do sklepów, urzędów, kościoła, pokonywanie nawet odległych dystansów, związane było z pieszą wyprawą.

Dzisiejsze, wszelkie udogodnienia, choć cieszą i ułatwiają życie, paradoksalnie je skracają. Korzystamy ze środków transportu, samochód stał się podstawowym dobrem i korzystamy z niego nawet wtedy, kiedy odległość do pokonania jest „na rzut beretem”.

Mamy pomocników, którzy wyręczają nas w pracach domowych, w zakładach pracy — mamy do tego wszelakie urządzenia.

Cieszy nas wszystko co jest szybkie, praktyczne, przyjemne — ale niekoniecznie zdrowe.

A organizm potrzebuje aktywności fizycznej.

I to o każdej porze roku, szczególnie jesienią i zimą, kiedy się nie chce, kiedy pogoda nie zachęca, kiedy dobrze nam w wygodnym fotelu i domowym ciepłku.

CZYM JEST AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA?

Najprościej — jest to każda forma ruchu — czy to pójście do pracy, wchodzenie po schodach, czynności wykonywane w domu, spacer, jogging, pływanie, jazda na rowerze itp.

Ano dlatego, że ruch to zdrowie! Brzmi banalnie, ale to w 100 proc. prawda. I zgadzamy się z tym wszyscy, ale czy wprowadzamy w czyn?

Ale, aby te aktywności przynosiły zdrowie, musi to być związane z pewnym wysiłkiem podkreśla promotor i trener zdrowego trybu życia Gabriel Chmielewski, który dzieli się swą wiedzą na licznych prelekcjach.

Twierdzi on, że aby aktywność oddziaływała korzystnie na nasz organizm, nasze tętno musi być o 20–30 proc. wyższe od spoczynkowego, po to, aby organizm mógł pracować dla nas, dla naszego zdrowia.

Aktywność fizyczna jest bardzo ważna dla zdrowia i ogólnego samopoczucia, ponieważ pomaga zredukować ryzyko wielu chorób, ma wpływ na wiele organów, wzmacnia stawy, kości, mięśnie. Ponadto podnosi poziom energii w organizmie, pomaga w utrzymaniu dobrej kondycji, relaksuje oraz zapewnia dobry sen.

WPLYW NA MIĘŚNIE

Organizm człowieka zbudowany jest przede wszystkim z wody, a najwięcej wody jest w mięśniach. Mięśnie to ok 40 proc. ciała. Przykładowo zdrowy mężczyzna ważący 80 kg posiada 32 kg mięśni (w te statystyki nie wchodzi osoba trenująca siłowo, kulturyści).

Podręczniki podają, że mamy ok. 640 mięśni, z czego, aż 600 mięśni jest zależna od naszej woli. I tu pytanie — ile z tych 600 mięśni „używamy”?

Otóż „używamy” tylko od 100–200 mięśni podczas różnych prac i wykonując różne czynności: chodząc, spacerując, czy wspinając się po schodach. A co się dzieje z resztą? Reszta powoli zanika! „Jeśli nie są one rozruszane, ćwiczone — nieużywane, czują się niepotrzebne” — tłumaczy Gabriel Chmielewski.

21.>>

Podczas pływania czy uprawiania aqua aerobics w wodzie, wszystkie stawy są odciążone, a ciało pracuje płynnie. Ma to też dodatkowe plusy, gdyż są to ćwiczenia w grupie, pozwalające na nawiązanie kontaktów towarzyskich Fot. freepik.com

20.>>

Brak ruchu prowadzi do hipokinezy, czyli do zubożenia ruchów, bezsilności ruchowej, czyli tendencji, która nasiliła się w II poł. XX w. A miało to związek z tym, że wzrosło obciążenie układu nerwowego na niekorzyść układu ruchowego. Więcej zaczęliśmy pracować intelektualnie aniżeli fizycznie.

PIYWANIE I CHODZENIE

Istnieją dwie formy ruchu, na które warto zwrócić uwagę w sposób szczególny. Pobudzają one ok. 90 proc. mięśni ciała i nie wymagają od osoby je wykonującej dużej wydolności, czyli kondycji. Może ten ruch podjąć każda osoba w każdym wieku. Jest nią pływanie czy aqua aerobic. Podczas tego ruchu, w wodzie, wszystkie stawy są odciążone, a ciało pracuje płynnie. Ma to też dodatkowe plusy, gdyż są to ćwiczenia w grupie, pozwalające na nawiązanie kontaktów towarzyskich. Na zabawę i śmiech, a to również jest ważnym elementem zdrowia.

Inną zdrową formą dla mięśni, ale i stawów jest nording walking. Aspekty zdrowotne i korzyści wynikające z prawidłowej techniki spacerów z kijkami są wielkie. Angażuje się w nie również ok. 90 proc. mięśni, odciąża się stawy kończyn dolnych. „Jest to 30–40 proc. bardziej efektywny ruch niż ten bez kijków” — zachęca trener. Ostrzega również, aby nie chodzić po chodnikach, lecz po miękkiej nawierzchni, po trawie, parkach, lasach. Lepiej podjechać samochodem czy transportem miejskim do zielonych terenów niż iść po chodniku do celu.

Trening ruchowy poprawia również stan kości: zwiększa gęstość kości; koryguje wady postawy; zapobiega osteoporozie; prostuje sylwetkę; uelastycznia; uodparnia na złamania.

PRZED ZAWAŁEM UCIEKAJ NA WŁASNYCH NOGACH

Kardiolog radzą: przed zawałem uciekaj na własnych nogach. Brak ruchu przyczynia się

■ Kardiolog radzą: przed zawałem uciekaj na własnych nogach Fot. pixabay.com

Aktywność fizyczna jest bardzo ważna dla zdrowia i ogólnego samopoczucia, ponieważ pomaga zredukować ryzyko wielu chorób, ma wpływ na wiele organów, wzmacnia stawy, kości, mięśnie. Ponadto podnosi poziom energii w organizmie, pomaga w utrzymaniu dobrej kondycji, relaksuje oraz zapewnia dobry sen.

do zawału, udarów, chorób naczyniowo-krwionośnych, grożących śmiercią. A jakie są korzyści z uprawiania ruchu: wzrost maksymalnego pobierania tlenu; wzrost pojemności wyrzutowej oraz minutowej serca; obniżenie częstości skurczów serca przy danym pobieraniu tlenu; obniżenie ciśnienia krwi; poprawa wydolności mięśnia sercowego; poprawa wydolności wysiłkowej; zmniejszenie odczucia ciężkości wysiłku; wzrost metabolizmu; wzrost siły mięśniowej (przy treningu oporowym); wzrost tolerancji gorącego środowiska, zwiększenie reakcji pocenia.

„Wysiłek fizyczny ma ogromne znaczenie przy leczeniu nadciśnienia. Tam, gdzie nie jest wprowadzona aktywność ruchowa, osoby są skaza-

ne na zażywanie leków obniżających ciśnienie do końca życia. Dotyczy to również cukrzycy” — podkreśla Gabriel Chmielewski, który w swej praktyce mógł zaobserwować spektakularne zmiany na lepsze u osób aktywnych, regularnie ćwiczących pod jego okiem. Uważa również, iż nie bagatelizując odżywiania, czyli diety, aktywność fizyczna odgrywa znacznie większą rolę w utrzymaniu zdrowia człowieka.

JAKIE ZMIANY ZACHODZĄ

Wzrost siły mięśniowej jest bardzo ważny, gdyż mięśnie tworzą fartuch ochronny dla stawów i kości. Wzrost siły mięśniowej następuje przy treningu oporowym, tzn. kiedy musimy wypchnąć jakiś ciężar. I nie bójmy się ciężarków, jednak powinny być dostosowane do wieku i kondycji.

Pod wpływem takich treningów następują:

Zmiany anatomiczne: wzrost stężenia naczyń włosowatych w mięśniach szkieletowych przewodzących krew i limfę; wzrost gęstości mitochondriów (odpowiedzialne są one za wytwarzanie energii) w mięśniach szkieletowych; poprawa wiązania struktury oraz funkcji wiązań, ścięgien, stawów; zwiększenie tworzenia włókien nerwowych.

22.>>

21.>>

Zmiany biochemiczne: wzrost stężenia dobrego cholesterolu HDL w surowicy; zmniejszenie agregacji (zlepiania się) płytek krwi; normalizacja stężenia glukozy; wzrost produkcji endorfin.

SKĄD SIĘ BIORĄ ENDORFINY

Są tylko dwie sytuacje, kiedy do działania pobudzone są hormony szczęścia – endorfiny: wysiłek fizyczny oraz śmiech i radość.

Endorfiny produkowane są w mózgu, w jego części odpowiedzialnej za odczuwanie przyjemności, więc również jedzenie niektórych produktów, sprawiających naszym podniebieniom radość, podnosi ich poziom, jak choćby czekolada.

Aktywność fizyczna poprawia stan układu sercowo naczyniowego, czego efektem jest: większa wydolność i zdrowszy mięsień sercowy; lepsza stabilność elektryczna serca; niższy poziom tłuszczu we krwi, w tym lipoprotein o niskiej gęstości LDL; wyższy poziom ochronnych lipoprotein o dużej gęstości HDL; opóźniony rozwój miażdżycy tętnic; lepsze obwodowe krążenie krwi; lepsze krążenie wieńcowe; odporność na burzę emocjonalną; zmniejszone ryzyko zawału serca, udaru mózgu i nadciśnienia; zwiększa się szansa przeżycia udaru serca.

MAŁKONTENCI AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ

Wiele osób się obawia, że jak zacząć uprawiać aktywność ruchową, a ma problemy zdrowotne np. z osteoporozą, czy ze stawami, to pojawią się różnego rodzaju problemy, choroba się nasili, zwiększą się urazy stawów, kości. Może dojść do złamań. Natomiast, sytuacja jest zupełnie odwrotna. Oczywiście nie powinno się od razu stawiać na intensywne i forsowne ćwiczenia, „wchodzić w biegi maratońskie”. „Powinno się ćwiczyć stopniowo podnosząc poprzeczkę. A potem już sami zobaczymy plusy naszych starań. Ruch sprawi, że nasze kości się wzmacniają, a jak

są mocne, to trudniej o złamanie” – przekonuje trener.

Żadnej aktywności nie można uprawiać, jeśli nie sprawia nam ona przyjemności. Dlatego warto ukierunkować mózg (a jest to możliwe) na zajęcia ruchowe. Czy to stałe godziny spacerów z koleżankami, pójście na pływalnię z kolegą, do klubu fitness, czy ćwiczenia w domu. Dziś większość z nas ma internet i można to robić on line, pod okiem instruktora, dopasowując ćwiczenia do swojej grupy wiekowej.

Poza tym, ważny aspekt – podczas ruchu wydzielają się serotonina, dopamina, noradrenalina, które powodują, że jesteśmy radośni, wesełsi, szczęśliwsi. Dlatego dla osób mających problemy z depresją, przeżywających jakąś traumę, jest to sposób na wyjście z tego stanu.

W swej pracy trenera personalnego Gabriel Chmielewski zauważa ogromną zmianę w podejściu do życia u osób uprawiających aktywność fizyczną. Dość szybko odzyskują oni radość życia i pogodę ducha. Nie widać u nich przygnębienia. Ruch wpływa na nastrój i spojrzenie na sprawy z innej perspektywy. Inaczej widzi się problemy.

WESOŁE SERCE JEST NAJLEPSZYM LEKARSTWEM

Aktywność fizyczna poprawia samopoczucie, dzięki endorfinom

poprawia się nastrój, czego następstwem jest też dobry sen. Bo kiedy bezproblemowo usypiamy? Kiedy mamy spokojną głowę, nie dręczą nas problemy, kiedy jesteśmy zdrowo zmęczeni i dotlenieni. I nasze serca są spokojniejsze. Jest niższa częstość akcji serca, są zwiększone dostawy tlenu do mózgu. Błędne więc jest myślenie, że ćwiczenia fizyczne nie są wskazane wieczorem. Po nich śpi się lepiej. Nie powinno się jednak spać mniej niż sześć i nie więcej niż osiem godzin.

Regularne uprawianie aktywności fizycznej zapobiega otyłości. Sport uaktywnia pracę wszystkich narządów, hormonów, enzymów, pomaga w trawieniu, przemianie materii i oczyszczeniu organizmu, normalizuje apetyt, niweluje problemy z zaparciami.

Ćwiczenia poprawiają wizerunek człowieka i powodują, że sylwetka staje się prosta, smukła. Opóźniają się procesy starzenia skóry, wygląda się młodziej. Chód staje się energiczny i sprężysty, ruchy są płynne a całe ciało jest zrelaksowane.

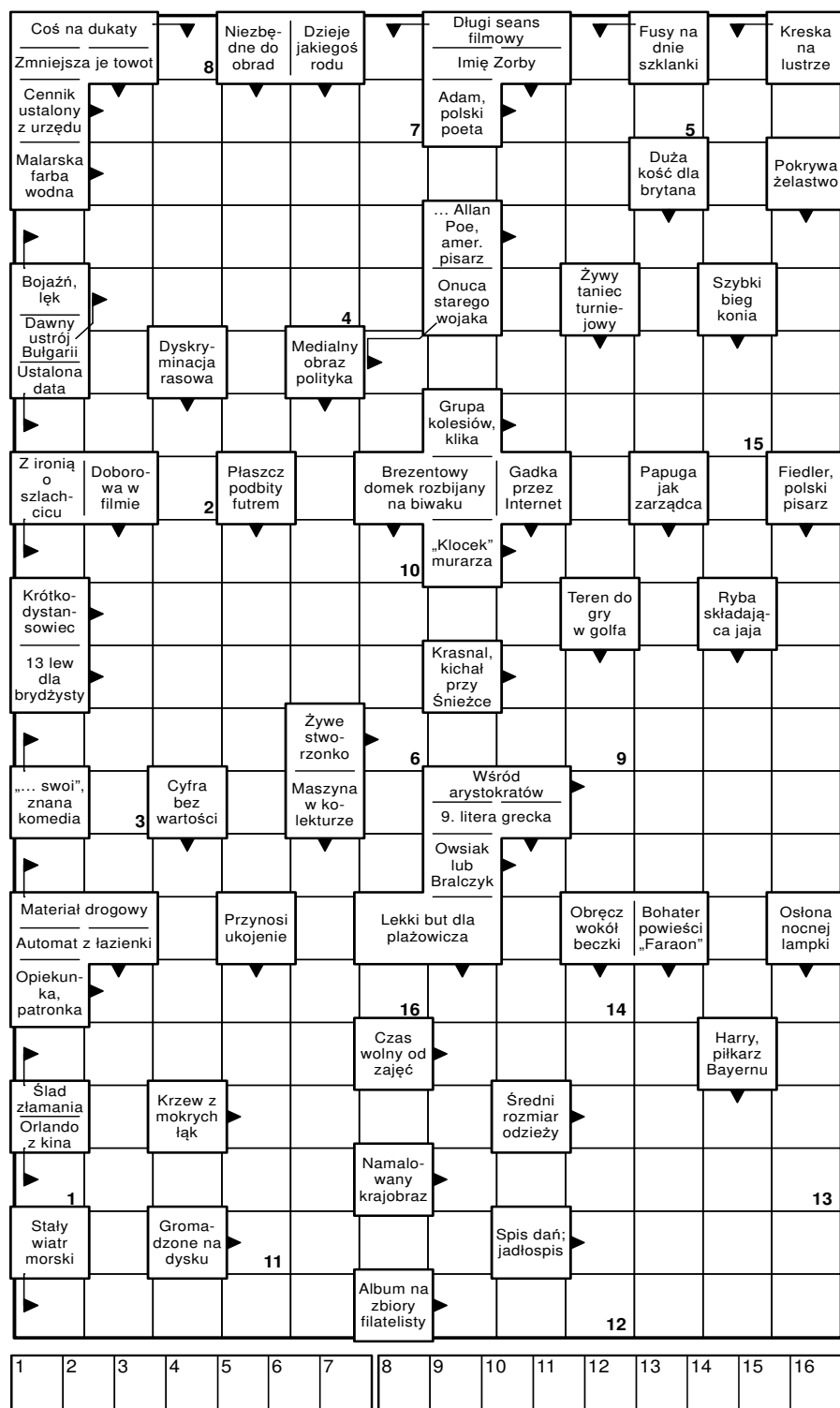
Ruch + relaks + radość = długowieczność.

Opracowanie: na podstawie wykładu Gabriela Chmielewskiego – promotora zdrowia, dietetyka, instruktora sportu i rekreacji ruchowej, wieloletniego ratownika medycznego. ■

Ruch wpływa na nastrój i spojrzenie na sprawy z innej perspektywy. Inaczej widzi się problemy Fot. pixabay.com

Krzyżówka

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 26-27 LISTOPADA

Poziomo: SISSI - WRONA - STRATEGIA - RYLEC - OPUST - MASARZ - EKSPORT - WAPIEŃ - TADEK - AGATA - KRĘGIEL - ATŁAS - INDOR - OSKAR - PIESZA - ALUMN - KOMIN - MASAKRA - KARA - SAKRA - GILZA - WOJSKO - SKANDAL - START - PATRON - ZYTA - RASA - STRUP - RZUTEK - TANK - DATA

Pionowo: OSTRAWA - RACICA - ISTOTA - IRYS - PRĘT - SALKI - SALAMI - GŁOSKA - ZARZUT - STER - ELIASZ - KSANTYPA - PIECZEŃ - ESKADRA - AKWAPARK - WIORSTA - IRAK - ROLA - TRAP - PAGON - LOKAJ - TRUD - UGODA - DŻUMA - STRATA - UNOS - RETRO - MIREK - OSET - TUTKA - RYNNA - OZNAKA

Hasło: Kamień węgielny

Uśmiechnij się!

– Na co pan chorował? – lekarz przeprowadza wywiad z pacjentem.

– W dzieciństwie na Hiszpankę, w czasie stanu wojennego na egipskie zapalenie spojówek, przed trzema laty na Azjatkę, a ostatnio na grypę tajlandzką...

– No to widzę, że przechorował pan ładny kawałek świata.

Kumpel do kumpla:

– Jutro są urodziny mojej dziewczyny. Mam zamiar zrobić jej niespodziankę.

– Co jej kupisz?

– Nic.

– Eee... Przecież to nie jest żadna niespodzianka.

– Jest, bo ona na pewno spodziewa się prezentu.

Turysta wrócił z wycieczki do Arizony:

– To było straszne – opowiada.

Nagle zostałem otoczony przez Indian! Indianie przede mną, za mną, wokół mnie...

– I co zrobiłeś?

– A co mogłem zrobić? Kupiłem od nich jeden z tych koców.

Siostrzeniec odwiedza swoją dawną niewidzianą ciotkę. Nagle wychodzi na jaw, że chłopak się ożenił. Ciotka gratuluje mu i pyta:

– A powiedz, jaka jest ta twoja żona?

– Jak fotograf – pada odpowiedź.

– Jak fotograf?

– No tak, bo bez jej zgody nie mogę nawet mrugnąć okiem i muszę się ciągle uśmiechać.

Przez pustynię biegnie gromada amerykańskich turystów, uciekających przed jakimś tubylcem.

– Słuchaj, a właściwie, dlaczego my uciekamy? – pyta jeden z nich.

– Nie widzisz? Ten tubylec nas goni.

– No to co? On jest sam, a nas stu.

– A bo to wiadomo komu ten wariat da w mordę?

W restauracji klient pyta kelnera:

– Mam 10 euro... Co mi pan proponuje?

Na to kelner:

– Inną restaurację.

POLSKI JAZZ DOBRY JEST

CENTRUM KULTURY W SOLECZNIKACH

15 LISTOPADA GODZ. 18:00

piątek | Wstęp wolny

MATEUSZ POSPIESZALSKI QUARTET

Mateusz Pospieszalski – saksofony, klarnet

Marek Pospieszalski – saksofon

Maksymilian Mucha – kontrabas

Michał Bryndał – perkusja

29 LISTOPADA GODZ. 18:00

piątek | Wstęp wolny

DOROTA MIŚKIEWICZ I MAREK NAPIÓRKOWSKI

Dorota Miśkiewicz – wokół

Marek Napiórkowski – gitara

PAŁAC BALIŃSKICH W JASZUNACH

10 LISTOPADA GODZ. 16:00

niedziela | Wstęp wolny

JOACHIM MENCEL QUINTET – ARTISENA

Joachim Mencil – lira korbowa,
fortepian

Weronika Plutecka – skrzypce

Szymon Mika – gitara

Paweł Wszolek – kontrabas

Szymon Madej – perkusja

Kawiarnia IDEA Małe Soleczniki

30 LISTOPADA 19:00

sobota | Wstęp wolny

KRZYSZTOF ŚCIERAŃSKI SOŁO GITARA

15 GRUDNIA GODZ. 15:00

niedziela | PŁATNY

ANNA MARIA JOPEK TRIO

Anna Maria Jopek – wokół

Michał Szkil – fortepian

Adam Kowalewski – kontrabas

Bilety w cenie 15 EUR do nabycia

w Centrum Kultury w Solecznikach, w Pałacu Balińskich w Jaszunach oraz na stronie www.biletai.lt

**OBOWIĄZUJĄ BEZPŁATNE
WEJŚCIÓWKI**

REJESTRACJA | CENTRUM KULTURY W SOLECZNIKACH
I ODBIÓR | +37066314487

ORGANIZATOR

PATNER

SPONSOR

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

FUNDACJA POLACY
NA WSCHODZIE

FUNDACJA
POLACY
NA WSCHODZIE

PROJEKT FINANSOWANY PRZEZ MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W WOKURSE „POLONIA I POLACY ZA GRANICĄ 2024 – WYDARZENIA I INICJATYWY POLONIJNE”

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody.

Tel. +370 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu.

Tel. +370 686 03 070

Skupujemy samochody w dowolnym stanie. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się na miejscu. Tel. +370 611 33 626

Kupię mieszkanie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty.

Tel. +370 683 73159

W konkurencyjnych cenach skupujemy samochody. Załatwiamy dokumenty. Wasz samochód – nasza troska. Tel. +370 602 05 044

Kupujemy las, ziemię. Wykonujemy cięcia sanitarne. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się od razu.

Tel. +370 606 01 125

W okręgu wileńskim poszukuję do zakupu budynku przemysłowego (magazyn, farma itp.), może być opuszczony lub częściowo zrujnowany. Proszę proponować różne opcje.

Telefon: +370 674 82 441.

Kupujemy ziemię (opuszczone i zarośnięte lasem, krzakami). Załatwiamy dokumenty. Szybkie rozliczenie. Tel. +370 692 88 088

USŁUGI

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji.

Tel. +370 677 34 202

Usługi cmentarne. Monumenty pomników, nagrobków, płyta nagrobkowa – gro-

bowce. Renowacja mogił, układanie kostki brukowej, wypełnienie kruszonym kamieniem i inne prace.

www.gravas.lt,
Vilnius, tel. +370 670 06 868

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo.

Tel. +370 606 97 218

Doświadczony niewidomy masażysta pomoże w łagodzeniu waszych dolegliwości. Różnego typu masaże – od 14 euro.

Tel. +370 675 73 750

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.

Tel. +370 600 18 083 (Leon)

POZNAJMY SIĘ

Kawaler, 48 lat, pozna kobietę do stałego związku. Tel. 0048 509 758 058

PRACA

Zatrudnimy opiekunkę do osób starszych, do pracy w opiece. Tylko starsze kobiety, ze znajomością języka niemieckiego. Chętnie z doświadczeniem. Whatsapp 004917655308892

MB „ALTDENT”
Klinika L. i A. Tretjakowów
• Leczenie • Implantowanie • Protezowanie
(na raty od 3 do 36 mies.) • Higiena jamy ustnej • Wybielanie zębów • Ortodonta.
Periodontolog. Endodontolog.
Panoramyczne zdjęcie zębów.
Współpracujemy z kasą chorych.
Ul. Parko 55-1, Vilnius, tel.: 0 (5) 248 5793,
+370 687 17 760 (godz. 8-17). www.altdent.lt

UAB „Krekenavos agrofirma”
SKUPUJEMY BYDŁO
KROWY, CIELICE, BYKI
WEDŁUG WAGI RZEZNEJ BĄDŹ ŻYWEJ
WAŻY, PŁACI OD RAZU, TRANSPORTUJE
TEL. (8 620) 61179

Wynajmiemy pomieszczenie komercyjne

Firma „Klion” ma do wynajęcia pomieszczenie komercyjne (biura, magazyny, sklep).

Bezpłatny parking przy pomieszczeniach.

+370 685 040 80

Rozmiary:

1. 7,82 m²
2. 63,8 m²
3. 127,6 m²

Świadczenie pomocy prawnej w sprawach zwrotu ziemi i innych nieruchomości

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi (w tym porady prawne, przygotowanie pozwów sądowych, skarg i innych dokumentów procesowych, jak również reprezentowanie interesantów w archiwach i sądach) udzielana jest przez Związek Prawników Polaków na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogródzkiej (**Naugarduko**) **76. Pokój Nr. 211.**

Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację pod numerem tel. **(+370 5) 233 0450 w godz. 9.00 – 16.00.**

Pomoc prawną świadczą wykwalifikowani radcowie prawni i adwokaci.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

KUPUJEMY LASY
DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY W
CAŁEJ LITWIE **8 676 41155**

Drogo skupujemy samochody w różnym stanie. Załatwiamy dokumenty, płacimy na miejscu, transportujemy.

+370 607 08 659

um
UTENOS MĖSA

SKUPUJEMY BYDŁO
+370 620 33544

TOWARY ELEKTRONICZNE:

- Anteny •Odbiorniki
- Sygnalizacji •Pulpity
- Narzędzia •Przewody
- Głośniki dźwiękowe
- Akumulatory

www.taisykla.com
tel. +370 655 22 234

KAWIARNIA SULTINIAI

- Smaczne pierogi z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

7.05 „Eliasz i Pi-stulka” film anim.
7.15 Alchemik
7.30 Pożyteczni.pl
7.55 Górna półka smaku
8.20 Ukryte skarby
8.45 Rozmowy niesymetryczne
9.35 S. „Sześć siostr”
10.30 Gra słów
10.55 Słownik polsko@polski
11.20 Alchemik
11.35 „Eliasz i Pi-stulka” film anim.
11.45 Kultowe rozmowy
12.10 S. „Korona królów”
12.35 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Rozmowy w Mackiewiczówce
13.30 Polacy to wiedzą!
13.55 To jest grane
14.20 „Lengsel znaczą tęsknota” film dok.
15.15 Jesteśmy stąd
15.25 „Tamte lata, tamte dni”
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Eliasz i Pi-stulka” film anim.
17.20 Raport naukowy
17.45 S. „Tygrysy Europy”
18.35 Z Historią na Ty
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Z pamięci
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Komisarz Alex”
21.50 Kultowe rozmowy
22.15 Ukryte skarby
22.35 Rozmowy w Mackiewiczówce
23.05 S. „Paradoks”
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.20 Z Historią na Ty
00.40 S. „Tygrysy Europy”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Dzielnica 31”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznane”
13.45 Momenty „Festiwali Piosenki 2024”
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.30** Wiadomości
14.20, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.25 S. „Górski lekarz”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Euroliga przez LRT. Przegląd koszykówki
19.45 Turniej koszykówki Euroligi. „Žalgiris” – „Baskonia”
22.00 Wieczorem z Audrium Giržad
23.00 S. „ Fargo”
23.50 Anthony’ego Bourdaina. Nieznane krainy

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Jesteś dla mnie najpiękniejsza”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwa-we kwiaty”
12.00 Wiadomości
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Moja mała”
15.00 S. „Kakao”
16.00 Kto tu jest?
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Całuję. Rūta
21.00 S. „Poważne sprawy”
21.30 Wiadomości

22.30 „Berek” komedia
00.35 S. „L.A.’s Finest”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Więc gdzie dalej?
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Litwa przemawia
8.30 Menora
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Jesteśmy Ukraińcami
12.00 „Walia z góry” film dok.
12.55 Notatki przyrodnika
13.25 Oto kino
13.55 Międzynarodowy Festiwal Muzyki Dawnej Kretinga 2024
15.05 Muzyczna podróż z zespołem Rakija Klezmer Band
15.35 S. „Dzielnica 31”
16.20 S. „Serce kraju”
17.05 Euromaxx
17.20 Dzień dobry, Litwo
19.00 Koncert
19.30 „Antanas Lukša. Obietnica brata” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Rok, jedna noc” dramat
23.45 „...format”

6.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”
6.30 „Show dobre-go wieczoru”
8.00 TV pomoc
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S. „Chłopak”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.00 Świeże pomysły z LIDL
16.32 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 S. „Gliny”
21.00 S. „Kobiety

kłamią lepiej”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 Świeże pomysły z LIDL
22.32 „Odwet” thriller
00.30 S. „Rezydenci”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Wojny glin. Kijów”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „MacGyver”
11.30 „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Seal Team VI”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Gość” thriller
22.50 „Punisher: Strefa wojny” film fab.

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Szlaki par-tyzanckie
8.00 S. „Otwarty cel”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Aleksandra”
11.00 S. „Stary”
12.30 Anatomia mieszkania
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Zastrzeżenie”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Zabiore twoją rodzinę”
21.25 S. „Aleksandra”

22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.35 S. „Główna wskazówka”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Ostrożnie – rodzina!”
9.00 „Zwiadowca przeszłości”
9.30 „Magazy-nowe wojny”
10.00 „Jeden śmiech”
11.00 „Semafor”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Przetwarzanie”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Główna wskazówka”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Semafor”
20.00 „Optymistyczne przedstawienie #IšNamų”
21.00 „Mythica: W poszukiwaniu bohaterów” film fab.
23.00 S. „Maltese: Na tropie mafii”

6.00 S. „Niewinni”
6.55 „Bądź ze mną”
8.00 S. „Wróżka”
8.30 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Sprawy Rodzinne”
11.00 S. „Specjaliści”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Niezapomniani”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Obiecany”
17.00 S. „Dziki”
17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Departament Dochodzeń Kryminalnych”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 „Tatort. Underdo-

gs. Odważna mała Lisa"
22.55 „Morderstwo francuskie”
01.00 S. „Praktykantka”

06.10 S. „Dziedzictwo”
06.55 Info Poranek
08.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
08.30 „Pełnia Wiary”
09.00 S. „Akacyjowa 38”
09.45 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 Agrobiznes
13.35 „To się optaca”
14.00 S. dok. „Najpiękniejsze krajo-brazy świata”
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
22.05 S. „Ojciec Mateusz”
23.05 „Sprawa dla reportera”
00.05 „Stańczyk. Złapać światło” film dok.

07.10 „Muzyczne poranki”
07.40 „Tamte lata, tamte dni”
08.20 „Podróże z historią”
09.00 „Video Art”
09.40 „Którędy po sztukę”

10.05 S. „Znaki szczególne”
11.15 „Chce się żyć” film obycz.
13.15 „Reżyserzy”
14.15 „Poczet świętów polskich”
14.45 „Wichrowe wzgórza: miłość, nienawiść i zemsta” film dok.
15.55 „Fachowiec” film obycz.
17.55 S. „Znaki szczególne”
18.55 Którędy po sztukę
19.10 „Reportaż o sztuce”
19.50 „Amerykańskie Tournee” film dok.
21.00 Hala odlotów
22.05 „Joanna d'Arc” film fab.
00.35 S. „Matylda”

07.00 „Panorama”
07.35 „Słownik polsko@polski”
08.00 „Górna półka smaku”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
09.45 Serwis Info
12.05 „Jasne jak słońce”
12.10 „Hello Polonia”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „O mnie się nie martw”
15.05 „Studio w kontakcie”
15.50 „Całkiem niezła historia”
16.05 S. „Maurycy i Hawranek”
16.15 S. anim. „Forte Jonatana Koota”
16.30 „Program informacyjny”
17.00 „W poszukiwaniu dobrego filmu”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Zakochaj się w Polskę”

19.45 „Panorama”
20.10 „W obiektywie Polonii”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Pitbull”
23.15 „Polonia 24”

08.05 „Był taki dzień”
08.08 „Wojownicy czasu”
08.30 „Fake czy historia?”
09.20 „Był taki dzień”
09.25 S. „Stulecie Winnych”
10.10 „Anglik w Opolu” film dok.
10.30 „Historia Polski. Walka o głos” film dok.
11.25 „Był taki dzień”
11.27 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.45 „Saga prastarej puszczy” film dok.
12.40 „Z Historią na Ty”
12.55 „Przypadek Polski. Polityka i idee”
13.15 S. „Zmiennicy”
14.15 „Ołówkiem i pędzlem” film dok.
14.40 „Wszystkie kolory świata”
15.30 „Historia na ten czas”
15.35 „Nazistowski szwadron wieloryb- niczy” film dok.
16.20 „Polacy na ratunek Żydom”
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Polacy na morze”
17.20 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
17.30 „Sensacje XX wieku”
18.15 „Polskie bitwy Somosierra”
19.10 „Flesz historii”
19.25 „Polska i świat z historią w tle”
19.40 „Był taki dzień”
19.43 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
19.50 S. „Stulecie Winnych”
20.35 „Rysopis Skolimowskiego” film dok.
21.15 „Karol Jan

Czapski” film dok.
22.00 „Obywatel Jones” film fab.
23.55 „Śniąc o ojczyźnie dalekiej” film dok.

01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Oto ja, pošlij mnie!
07.00 Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu
07.50 Muzyczne chwile
08.00 Po stronie prawdy
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Słowo życia
09.40 Muzyczne chwile
09.55 Święty na każdy dzień
10.00 Na zdrowie
10.20 Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu
10.50 Mateczniki Polskości
11.00 Informacje dnia
11.15 Rozmowy niedokończone
12.25 Myśląc Ojczyzna
12.35 Przyroda i ludzie
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Wykłady z konferencji „Reminiscencje śmierci ks.

Jerzego Popiełuszki”
13.45 Zgubić z oczu brzeg
14.20 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.35 W gotowości
16.00 Po stronie prawdy
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
17.35 Sól ziemi
18.05 Akademia prolife
18.15 Muzyczne chwile
18.30 Odpowiedzialni za Kościół
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Przyjaciele i bohaterowie
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Głos Polski
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Głos serca
23.45 Pod opieką Limanowskiej Pani

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
12.00 Łowcy staroci
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Łowcy staroci: renowacje
22.00 Łowcy staroci: renowacje
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

6.45 Studio Wilno
7.05 Superkrowe ABC
7.30 Imbir i Cytryna
7.55 Okrasa łamie przepisy
8.20 Z Andrussem po Galicji
8.45 Polonia 24
9.15 Gra o koronę
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.35 Gra słów
11.00 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11.25 Superkrowe ABC
11.50 Kultowe rozmowy
12.15 S. „Komisarz Alex”
13.00 Info Wilno
13.05 Imbir i Cytryna
13.25 Do śmiechu!
14.20 „Nasza Hypatia” film dok.
15.10 Strona po stronie
15.25 Stacja Arktyka
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczytów”
17.10 „Czapu Czipu”
17.15 Superkrowe ABC
17.40 S. „Na dobre i na złe”
18.35 Unia kulinarna
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Zapomniani, odzyskani
19.40 S. „Dom nad rozlewiskiem”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 „Skazany na bluesa” dramat
22.45 Imbir i Cytryna
23.05 S. „Ojciec Mateusz”
00.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Unia kulinarna

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości

9.00 Narodowe Śniadanie Modlitewne „Twoja Bliskość – Pełnia Radości”
10.00 S. „Krzyk o pomoc”
10.50 S. „Dzielnica 31”
11.40 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.30 Kto i dlaczego?
12.45 Momenty „Festiwalu Piosenki 2024”.
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznanne”
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.20**, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.25 S. „Górski lekarz”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Wiadomości
19.00 Koncert
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Złoty umysł
22.45 „Władza” dramat
00.55 „Śmiały” film akcji

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Jesteś dla mnie najpiękniejsza”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 Wiadomości
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Moja mała”
15.00 S. „Kakao”
16.00 Kto tu jest?
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 Koncert wspierający „Maisto bankas” „Pisadalink”.
23.15 „Narodziny gwiazdy” dramat
01.50 „Punisher” thriller

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Legendy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 „Wieczorem z Audrium Giržad”
8.30 Niedzielne

przemyslenia
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 „Antanas Luksza. Obietnica brata” film dok.
13.00 „Litwin w sercu”
14.00 Kocham Litwę
15.35 S. „Dzielnica 31”
16.20 S. „Serce kraju”
17.05 Euromaxx
17.20 Dzień dobry, Litwo
19.30 Otwarta kombinacja
20.00 Dzień Kultury
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Moi sąsiedzi z grubym psem” dramat
23.00 Notatki przyrodnika
23.30 O świcie X.

6.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”
6.30 S. „Gliny”
8.00 „TV pomoc”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S. „Chłopak”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 Świeże pomysły z LIDL
16.32 TV Pomoc
17.55 Talenty grillowania LIDL
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Epoka lodowcowa 4” film anim.
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 Świeże pomysły z LIDL
22.32 „Szybcy i wściekli 8” film fab.
01.25 „Klub samotnych mam” komedia

6.00 „Zasady

mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Wojny glin. Kijów”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „MacGyver”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 Wrestling
21.00 „Stan oblężenia” film fab.
22.50 „Gość” thriller

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Pierwszy raz
8.00 Godzina TV wolność
9.30 Życie w biznesie
10.00 Formuła zdrowia
10.30 Pyszne życie
11.00 Przewodnik po długowieczności
11.30 Litewskie muzea
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Lota”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Pół godziny z Valatką
17.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 S. „Zabiorę twoją rodzinę”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Anatomia mieszkania
23.30 Pół godziny z Valatką
00.00 Godzina TV wolność

5.40 S. „Główna wskazówka”

7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Ostrożnie – rodzina!”
9.00 „Przewodnik budowlany”
9.30 „Wojny magazynowe”
10.00 „Optymistyczne przedstawienie #IsNamų”
11.00 „Semafor”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Przetwarzanie”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Główna wskazówka”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Semafor”
20.00 „Gliny”
21.00 „Kac w Aca-pulco” film fab.
22.55 „Deadlock” thriller
00.50 „Miasto śmierci” thriller

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Bądź ze mną”
8.00 S. „Dziki”
8.30 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Sprawy Rodzinne”
11.00 S. „Specjaliści”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Niezapomniany”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Obiecany”
17.00 S. „Dziki”
17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Departament Dochodzeń Kryminalnych”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 „Cichy świadek”
23.15 „Van Der Valka II. Zemsta w Amsterdamie”
01.10 „Tatort. Underdogs. Odważna mała Lisa”

06.05 „Dziedzictwo”
07.55 „Info Poranek”
08.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
08.30 „Agape Bliśko Ciebie”
09.00 S. „Akacyjowa 38”
09.45 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 „Okrasa łamie przepisy”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
14.00 S. dok. „Najpiękniejsze krajo-brazy świata”
15.00 S. „Wichro-we wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
22.05 S. „Komisarz Alex”
23.05 „Raport specjalny”
00.00 „Konsul” komedia

TVP KULTURA

07.15 „Muzyczne poranki”
07.40 „Tamte lata, tamte dni”
08.20 „Podróż z historią”
09.00 „Wędrowiec Polski”
09.40 „Wydarzenie aktualne”
10.00 S. „Znaki szczególne”
11.10 „Fachowiec” film obycz.
13.15 „Amerykańskie

Tournee” film dok
14.20 „Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka”
15.00 „U Pana Boga w ogródku” komedia
17.05 „Benefis”
18.05 „55 kapeluszy Pani Hanki. Benefis Hanki Bielickiej”
19.25 „Poczet świętów polskich”
20.00 „Reżyserzy”
21.00 „Nietolerancja” film fab.
00.20 Hala odlotów
01.20 S. „Dom pod Dwoma Orlami”

TVP POLONIA

07.00 „Panorama”
07.35 „Zakochaj się w Polsce”
08.00 „Makłowicz w podróży”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
09.45 „Serwis Info”
12.10 „W obiektywie Polonii”
12.30 „Wszystko przed nami”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „M jak miłość”
15.05 „Polonia 24”
15.45 S. anim. „Marceli Szpak dziwi się światu”
15.55 „Dziwne przygody Koziołka Matołka”
16.05 „Baśnie i bajki polskie” film anim.
16.30 „Program informacyjny”
17.00 „Szansa na sukces”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Stacja Innowacja”
19.30 „Holland, Tokarczuk, Applebaum. Kobiety sukcesu”
19.45 „Panorama”
20.10 „Przystanek Ameryka”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Na dobre i na złe”
22.20 S. „Na sygnale”

23.10 S. „Alternatywy 4”
00.10 Panorama

TVP HISTORIA

07.55 „Był taki dzień”
08.00 „Polska i świat z historią w tle”
08.15 „Polska i świat z historią w tle”
08.30 „Spór o historię”
09.00 S. „Stulecie Winnych”
09.45 „Koło historii”
10.20 „Historia Polski. Polskie bitwy. So-mosierra 1808 r”
11.15 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.40 „Karol Jan Czapski” film dok.
12.25 „Fake czy historia?”
13.15 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
13.25 S. „Zmiennicy”
14.25 „Kultowe zabytki”
15.20 „Rondele wielka zagadka sprzed 7000 lat” film dok.
16.10 „Z Historią na Ty”
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Polacy na morze”
17.20 „Miniatury filmowe do muzyki klasycznej” film anim.
17.23 „Sensacje XX wieku”
18.10 „Polskie bitwy. Powstanie listopadowe 1830 1831”
19.50 S. „Stulecie Winnych”
20.30 „Lekka tkliwość”
20.50 „Wojownicy czasu”
21.15 „Historia w ożywionych obrazach”
21.30 „Geniusze i marzyciele” film dok.
22.25 „Piotr Michałowski. Romantyk w sztuce, realista w życiu” film dok.
23.15 „Księżna łowicka” film fab.
00.45 „Sensacje XX wieku”

00.00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Odpowiedzialni za Kościół
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Przyjaciele i bohaterowie
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Głos Polski
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Przetrwaliśmy
06.30 Ze szkolnej ławki
07.40 Spektakl teatralny: Powrót pośła
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.40 Słowo życia
09.45 Leśni zapylacze
10.10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
10.35 Święty na każdy dzień
10.45 Jestem mamą
11.00 Informacje dnia
11.15 Rozmowy niedokończone
12.25 Głos Polski
12.35 Natura et Homo
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Głos serca
14.05 Góralskie nuty
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Drzwi do lasu
15.55 Słowo życia
16.00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
16.20 Mocni w Wierze
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Natura Obiektywnie
17.25 Śląskie ślady Świadka Prawdy – błogosławiony Ryszard Henkes SAC
17.40 Prosto o gospodarce
18.00 Kierownik duchowy Sekretarki Bożego Miłosierdzia
18.30 Geopolityka
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Westerplatte Młodych
20.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
20.30 Brat Franciszek
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Oddech Boga
23.50 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
23.55 Śp. Ks. Peszkowski

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
12.00 Łowcy staroci
14.00 Żłota gorączka
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Zabójcze łowienie
22.00 Życie codzienne służby granicznej
23.00 Kamera policyjna
24.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP
WILNO

6.30 Scena Klasyczna
7.05 Domisie
7.30 Rok w ogrodzie
8.00 Unia kulinarna
8.25 Podróże z historią
8.50 Tygiel
9.10 Notacje
9.25 Korona Gór Polski
9.50 Podróże Małej i Dużej
10.10 Domisie
10.35 S. „Janka”
11.10 „Szkoly z klasą” film dok.
12.00 S. „Plebanią”
12.50 Czas pieniądza
13.05 Imbir i Cytryna
13.30 S. „Komisarz Alex”
14.15 Daję słowo – Maciej Orłoś
15.00 Czas na przebój
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 Rozmowy w Mackiewiczówce
16.50 S. „Ojciec Mateusz”
17.30 Nowe spojrzenie
17.55 Niezwykłe miejsca
18.00 S. „Komediantka”
19.00 Info Wilno
19.15 Ewangelia Litewski
19.25 Strona po stronie
19.40 Tygiel
20.00 Polacy to wiedzą!
20.30 Program informacyjny
21.10 The Voice of Poland
22.30 Hity i historie gwiazd
22.40 The Voice of Poland
23.45 S. „Miłość nad rozlewiskiem”
00.30 To jest grane
00.55 Info Wilno

LRT | TV

6.00 Hymn Repu-

bliki Litewskiej
6.02 Węć gdzie dalej?
7.00 (Nie)emigranci
8.00 O świecie X
8.30 Sezon zdrowia
9.00, 9.35, Dzień dobry Litwo
9.30, 10.30, 11.30 Wiadomości
12.00 „Nagrody dla zwycięzców konkursu inicjatyw obywatelskich „Lietuvos galios”
13.00 S. dok. „Dziękuję rok Afryki”
13.50 S. „Agata Kristi”
15.30 Wiadomości
15.45 Koncert życzeń
17.30 Kuchnia Beaty
18.30 Wiadomości
19.00 Szaleństwo na punkcie kół
19.30 Styl
20.30 Panorama
21.00 Kocham Litwę
22.40 „Nie ma czasu na umieranie” film akcji
01.20 „Moi sąsiedzi z grubym psem” dramat

6.00 Filmy anim.
9.30 „Richie milioner” komedia
11.20 „Speed Racer” film fab.
14.05 „American Underdog” dramat
16.20 „Głupi i głupszy” komedia
18.30 Wiadomości
19.30 Muzyczne show „Maska”
22.00 „Mafia Mama” komedia
00.00 „Millero-wie” komedia

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Sezon zdrowia
6.30 Kuchnia Beaty
7.25 Złoty umysł
8.30 „Notatki przyrodnika”
9.00 Kalendarz ogrodnika.
9.30 Żyj tak czysto,

jak to możliwe
10.00 Co dobrze, sąsiedzie?
10.30 Pahonia
11.00 Jesteśmy Ukraińcami
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 Litwin w sercu
13.00 Zupa naukowa
13.30 „Odblaski”
14.00 Wilno nie zostało zapomniane
14.10 Puchar Świata w Biathlonie
15.15 „Sportowe chwile z LRT”
15.30 Dzień Kultury
16.00 Wilnianie
16.30 Wilnianie. Albina Purysa
16.40 Puchar Świata w Biathlonie
18.00 Euromaxx
18.30 „Jonas Žemaitis Vytautas. Ostatnie życzenie” film dok.
19.00 Legendy
20.00 Oto kino
20.30 Panorama
21.00 „Powrót wysokiego blondyna” komedia
22.20 S. „Ella Schon”
23.50 Kocham Litwę

6.00 Seriale anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „Wezwijmy lekarza”
9.30 „W świecie zwierząt”
10.00 „Farma Vytara”
10.30 „Zrób sam”
11.00 „Przepis na dobry weekend”
11.30 „Wróżby Kotryny”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S. dok. „Tajemnice Dzikiej Australii”
13.10 „Dragonball. Ewolucja” dramat
14.50 Świeże pomysły z LIDL
15.02 „Zakonnicą w przebraniu 2” komedia
17.20 „Co po ilu?”

18.30 Wiadomości TV3
19.30 Gra „galvOK”
22.00 „Zielona mila” dramat
02.05 „Odwet” thriller

6.00 „Realna mistyka”
8.00 „Ale numer!”
8.30 „Czas działać”
9.00 „Kto w domu jest gospodarz?”
10.00 Ekspedycja ze Stevem Bakshalem
11.10 S. dok. „Warsztat naprawczy”
12.05 „Wyścig gwiazd dookoła świata”
13.35 „Kto jest w domu gospodarz?”
14.05 „Walka eks-trasensów”
16.30 Mistrzostwa LKL „M BasketDe-lamode” „Rytas”
19.00 Mistrzostwa LKL „Nep-tūnas” „Uniclub Bet Juventus”
21.15 „Strzelec wyborowy” thriller
23.25 Wrestling

lrytas.tv

5.00 „Realna mistyka”
6.00 S. „Zastrzeżenie”
8.00 Czas jest nieopisanie cenny
8.30 „Szlaki partyzanckie”
9.00 „Litwa świata”
9.30 „Moje miejsce”
10.00 Pyszne życie
10.30 „Kod zdrowia”
11.00 Czyste miasta
11.30 Anatomia mieszkania
12.00 S. „Chód prokuratora”
14.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
16.00 Wiadomości
16.30 Muzea litewskie
17.00 Pierwszy raz
17.30 Życie w biznesie
18.00 Wiadomości
18.30 Bushido ring
19.00 S. „Przypadki

paranormalne 911”
20.00 Wiadomości
20.20 S. „Stary”
22.30 Wiadomości
23.30 S. „Chód prokuratora”

6.05 „Piekielna droga”
7.00 „Silniki miast grzechu”
8.00 „Inny świat. Brazylia”
9.30 „Przewodnik budowlany”
10.00 „Jestem rajdowcą”
10.30 „Gazas dugnas”
11.00 S. dok. „Patagonia. Życie na krańcu świata”
12.00 S. dok. „Tajemnice Mekongu”
13.05 „Ostrożnie – rodzina!”
14.00 „Przetwarzanie”
15.00 S. dok. „Wezwanie złamanej czaszki”
16.00 „Magazyny wojny”
18.30 „Jeden. Próba umiejętności”
20.00 „Ostatni taniec”
21.00 TV3 wiadomości
22.00 „Tatuażyści z Auschwitz” melodramat
23.10 „Poza prawem” film fab.

6.10 „Prosta kuchnia Mary”
6.40 „Łapacz snów”
8.00 S. „Specjaliści”
10.00 „Tajemnice Siostry Bonifacej II”
11.00 Dziesięć lat młodszy
12.00 „Gotujemy z Jamiem Oliverem”
13.05 „Wielka ucieczka Gordona”
14.15 „Maryja ułatwia sprawę”
14.45 „Zamieńmy się żonami”
15.45 „Złoty chłopak” dramat

17.45 S. „Yargi”
18.45 S. „Powrót Molphara”

19.45 S. „HIP.
 Wysoki potencjał intelektualny”
21.00 S. „Vera”
22.55 S. „Ci-
 chy świadek”
01.10 „Pewnego
 razu w Hollywo-
 od” komedia

06.30 S. „Dzie-
 dzictwo”
07.20 „Balans bieli”
08.00 „Transmisja
 Mszy Świętej z Sank-
 tuarium Matki Bożej
 na Jasnej Górze”

08.40 „Rok w
 ogrodzie”

09.05 „Rok w
 ogrodzie Extra”

09.20 „Pełnosprawni”

09.50 „Fascynu-
 jące miejsca”

10.40 S. „Ranczo”

11.35 S. „Ko-
 misarz Alex”

12.35 S. „Ojciec
 Mateusz”

13.35 „Rozgryw-
 ka” western

15.25 „Okrasa
 łamie przepisy”

16.00 „Rolnik
 szuka żony”

17.05 S. „Dzie-
 dzictwo”

18.00 „Teleexpress”

18.35 S. „Nie-
 pewność”

19.40 „Jaka to
 melodia?”

20.30 „Program
 informacyjny 19.30”

21.20 S. „Profilarka”

22.20 „Dzień pa-
 triotów” film akcji
00.35 „32. Między-
 narodowy Festiwal
 Sztuki Autorów
 Zdjęć Filmowych
 EnergaCamerima-
 ge Toruń 2024”

07.05 „U Pana Boga

w ogródku” komedia

09.15 „Legen-
 dy Rocka”

10.30 „Tamte
 lata, tamte dni”

11.05 S. „Droga”

12.20 „Cyganeria
 La Boheme Opera
 Royal de Wallonie
 – Liege” opera

14.30 „Sztuka mi-
 lenia” film dok.

16.05 „Cartouche
 – zbójca” film fab.

18.15 Wydarze-
 nie aktualne

19.10 „Dwuna-
 stu gniewnych
 ludzi” dramat

21.00 „W imię
 ojca” dramat

23.20 Koncert

07.00 „Panorama”

07.40 S. „M
 jak miłość”

08.30 „Pytanie
 na śniadanie”

09.45 „Serwis Info”

13.05 S. „Magicz-
 ne drzewo”

13.45 „Jak to się
 mówi, czyli Kasia
 u Bralczyka”

14.20 S. „Na do-
 bre i na złe”

15.15 „Szansa na
 sukces. Opole 2025”

17.00 „Kulturalni PL”

18.00 „Teleexpress”

18.20 S. „M
 jak miłość”

19.10 Lecę za
 miłością

19.45 Laskowik
 & Malicki

20.00 Dobry tytuł

20.30 „Program
 informacyjny 19.30”

21.20 S. „Ranczo”

23.15 „Zalewski na
 dobry wieczór”

00.10 Teleexpress
 Weekend

08.00 „Był taki dzień”

08.04 S. „Korona
 królów. Jagiellonowie”

08.25 „Geniusze i
 marzyciele. Antoni
 Kocjan. Człowiek,
 który zatrzymał
 rakietę V” film dok.

09.20 „Flesz historii”

09.40 „Było,
 nie minęło”

10.00 „Był taki dzień”

10.05 S. „Wiedźmin”

10.50 „Zdobycy
 Karpat” film dok.

11.10 „Legen-
 dy Europy”

12.05 „Łabędzie
 jeziora” film dok.

12.20 „Wszystkie
 kolory świata”

13.10 „Perły Bałtyku”

13.30 „Polacy na
 ratunek Żydom”

13.55 „Przepis na
 sukces” film dok.

14.45 „Wojow-
 nicy czasu”

15.15 „Fredek uszczę-
 śliwia świat” film fab.

16.40 „Historia
 kuchni polskiej”

17.20 „Sensa-
 cje XX wieku”

18.05 „Kulto-
 we zabytki”

19.00 S. „Tajemnica
 twierdzy szyfrów”

19.45 „Koło historii”

20.15 „Fake czy
 historia?”

21.05 S. „Gra
 z Cieniem”

21.50 S. „Gra
 z Cieniem”

22.40 „W godzinę
 próby” film dok.

22.55 „Wyścig po
 bombę atomową”

23.45 S. „Polo-
 wanie na ćmy”

00.30 Regał

01.00 Słowo życia

01.05 Świat w
 obrazach

01.10 Informacje dnia

01.30 Geopolityka

01.55 Poczta Wiel-
 kich Polaków

02.00 Anioł Pański

02.05 Ma się
 rozumieć

02.15 Wester-

platte Młodych

02:55 Święty na
 każdy dzień

03:00 Warto za-
 uważać... w mija-
 jącym tygodniu

03:30 Brat Franciszek

04:00 Infor-
 macje dnia

04:20 Różaniec

04:50 Myśląc
 Ojczyzna

05:00 Apel Ja-
 snogórski

05:20 Infor-
 macje dnia

05:40 Polski
 Punkt Widzenia

06:00 Natura

Obiektywnie

06:15 Camino

de Vistula

07:00 Koncert inau-
 guracyjny w ramach

12. Europejskiego
 Spotkania Młodzieży

Redemptorystowskiej

08:25 Sól ziemi

08:55 Poczta

Wielkich Polaków

09:00 Infor-

macje dnia

09:15 Wester-

platte Młodych

10:00 To się nie

kończy... Historia

dzieci z obozu na

Przemysłowej

11:00 Infor-

macje dnia

11:15 Retrospekcja

11:20 Muzycz-

ne chwile

11:35 Słowo życia

11:40 Polski

Punkt Widzenia

12:00 Kropel-

ka radości

13:00 Anioł Pański

13:03 Infor-

macje dnia

13:20 Warto za-

uważać... w mija-

jącym tygodniu

13:50 Natura

Obiektywnie

14:10 Matecz-

niki Polskości

14:20 Ocalić od

zapomnienia

14:30 Msza świę-

ta z Jasnej Góry

15:20 Muzycz-

ne chwile

15:30 Przegląd
 Katolickiego Tygo-
 dnika „Niedziela”

15:35 Słowo życia

15:40 Święty na

każdy dzień

15:45 Jak wygrać
 małżeństwo?

16:00 Ojcostwo

polecam

16:30 Wierzę w Boga

17:00 Informacje dnia

17:10 Historia PL

17:30 Wytrwa-

li w wierze

18:30 Przeła-

mując bariery

18:55 Poczta Wiel-

kich Polaków

19:00 Anioł Pański

19:05 Informacje dnia

19:15 Rozmowy

niedokończone

20:25 Święty na

każdy dzień

20:30 Manna z Nieba

20:45 Modlitwa

z telefonicznym

udziałem dzieci

21:00 Informacje dnia

21:20 Różaniec

21:50 Myśląc

Ojczyzna

22:00 Apel Ja-

snogórski

22:20 Informacje dnia

22:40 Polski

Punkt Widzenia

23:00 Warto

być ojcem

23:15 Moja wy-

spa wiary

7.00 Jak to jest
 zrobione?

9.00 Fani czte-
 rech kółek

10.00 Zapomnia-

ne i upuszczone

12.00 Kowbo-

je drogowi

14.00 Zapomnia-

ne i upuszczone

16.00 Przetrwać

18.00 Łowie-

nie krabów

19.00 Rzeka złota

21.00 Dziwne

spotkania

23.00 Łowcy staroci

00.00 Ocalić dom

TVP WILNO

6.30 Info Wilno
6.45 Zaginione? Ocalone?
7.05 Detektyw Literka
7.20 Baśnie i bajki polskie
7.30 Projekt DOM
8.00 Wilno na Dzień dobry
9.00 Imbir i Cytryna
9.25 Kulturalni PL
10.15 Detektyw Literka
10.30 Studio Raban
10.55 Tyci encyklopedia Bzyka
11.00 Stacja Arktyka – Skanowanie lodowca
11.25 Raport naukowy
11.50 Całkiem niezła historia
12.00 S. „Plebani
12.45 Jesteśmy stąd
12.55 Korona Gór Polski
13.20 Podróże Małej i Dużej
13.45 Ewangelia Litewski
14.00 Transmisja Mszy Świętej
15.10 „Szkoły z klasą” film dok.
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 Wileński koncert życzeń
16.45 S. „1920. Wojna i miłość”
17.30 Szansa na sukces
19.00 Czas na przebój
20.00 Przegląd tygodnia
20.30 Program informacyjny
21.00 S. „Matylda”
21.45 Hasztagi tygodnia
22.30 Całkiem niezła historia
22.45 The Voice of Poland

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Oto kino
6.30 Litwin w sercu
7.30 Dzień Kultury
8.00 Święteczne myśli
8.30 Życie na

wsł jest dobre
8.55 Kalendarz bożonarodzeniowy LRT 2024
9.00 Kalendarz ogrodnika
9.30 Notatki przyrodnika
9.55 Przynajmniej są Święta Bożego Narodzenia
10.00 Encyklopedia Gustawa
10.30 Dzieci tysiąclecia Litwy.
11.30 Tutaj teraz?! Program publicystyczny dla dzieci
11.55 Kalendarz bożonarodzeniowy LRT 2024
12.00 S. dok. „Dynastie”
12.55 S. dok. „Planeta Ziemia II”
13.50 Zupa Małtańska 2024
13.55 S. „Dążyć”
15.25 Kalendarz bożonarodzeniowy LRT 2024
15.30 Wiadomości
15.45 Detektywi historii
16.45 Dajmy czadu!
18.00 Tydzień z „Wiadomości Rowerowe”
18.30 Wiadomości
19.00 „Okno na władzę”
19.30 Tydzień
20.30 Panorama
21.00 Kalendarz bożonarodzeniowy LRT 2024
21.05 S. „Maria Antonina”
22.00 „Z dala od zgiełku” dramat
23.55 „Śmiałość” film akcji

6.00 Filmy anim.
9.30 „Mali agenci 2: WySPA marzeń” film fab.
11.30 „Dobry piesek” komedia
13.15 „Facet z ogłoszenia” komedia
15.15 „Cry Macho” dramat
17.20 Teleloto TV gra
18.30 Wiadomości
19.30 „Głos Litwy”
21.45 „Ptaki nocy” film fab.
00.00 „Paranor-

mal Activity. Bliscy krewni” thriller

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Filmy anim.
9.30 Odblaski
9.30 Drogi
10.00 7 dni Kowna
10.30 Wiara i życie.
11.00 Więcej niż nauczyciel
11.30 Memora
12.00 Niedzielne przemyslenia
12.30 „Św. Msza z Wilna Św. Biskup Stanisław i św. Bazyliki Archikatedralne Władysława”
13.45 „Bajki Hansa Christiana Andersena”
14.45 S. anim. „Bluey”
15.00 Koszykówka. Inteligentny sposób Mistrzostwa
17.00 S. dok. „Niezwyciężony”
17.30 Otwarta kombinacja
18.00 „Litewskie olimpijki”
18.20 Puchar Świata w Biathlonie
19.45 S. anim. „Przygody Paddingtona”
20.00 Tutaj teraz?!
20.30 Panorama
21.00 „Zimowanie z operą”
21.30 „Makbet” opera
00.00 „Nie czas umierać” film fab.
22.05 Koncert
23.40 S. „Dążyć”

6.00 Seriale anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „La Maistas. Wezwanie”
10.00 „Świat według kobiet”
11.00 „Zagłada marzeń”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S. dok. „Stado słoni i ja”
13.10 „Pani Daut-faję” dramat

15.50 Świeże pomysły z LIDL
15.52 „Jeden w domu” komedia
17.20 „Maroonland”
18.00 „Własne koła”
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „X Faktor”
22.00 „Pamięć” thriller
00.50 „Szybcy i wściekli 8” dramat

6.20 „Realna mistyka”
7.30 „Kto jest w domu gospodarz?”
8.00 „Kolory lasu”
8.30 „Róg tura”
9.00 Program sportowy
10.00 Jezioro łabędzie w Chinach
11.10 S. dok. „Warsztat naprawczy”
12.15 „Wyścig gwiazd dookoła świata”
13.35 „Kto jest w domu gospodarz?”
14.05 „Walka ekstransensów”
16.30 Mistrzostwa LKL „Žalgiris” „CBet”
19.00 Mistrzostwa LKL „7betLietkabelis” „Nevėžis–Optibet”
21.15 „Sherlock Holmes” thriller
23.50 S. „The Grand Tour”
01.20 „Wyścig gwiazd dookoła świata”

lrytas.tv

5.00 „Realna mistyka”
6.00 S. „Zastrzeżenie”
8.00 Jak sobie pomóc
8.30 Formuła zdrowia
9.00 Pyszne życie
9.30 Sen na kwadracie
10.00 Przewodnik po długowieczności
10.30 Jestem wnioskodawcą
11.00 Kod zdrowia
12.00 S. „Chód prokuratora”
14.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
16.00 Wiadomości
16.30 24/7
17.30 Pół godziny z Valatką
18.00 Wiadomości

18.30 W świecie koszykówki
19.00 S. „Paranormalne zjawiska 911”
20.00 Wiadomości
20.20 S. „Stary”
22.30 Wiadomości
23.30 S. „Chód prokuratora”
01.30 S. „Agenci sprawiedliwości”

6.00 „Piekielna droga”
7.00 „Silniki miast grzechu”
8.05 „Inny świat. Brazylia”
9.30 „Na jednym końcu haczyk”
10.00 „Zwiadowca przeszłości”
10.30 „Egązas dugnas”
11.00 S. dok. „Schronisko dla małych szympanów”
12.00 „Lato na Alasce”
13.05 „Ostrożnie – rodzina!”
14.00 „Przetwarzanie”
15.00 S. dok. „Wezwanie złamanej czaszki”
16.00 „Gwiazdy lombardu”
18.00 „Magazynewe wojny”
18.30 „Jeden”
20.00 „Wyjdź z milionem dolarów”
21.00 TV3 wiadomości
22.00 NBA Action
22.35 Mistrzostwa NBA „Pacers” „Grizzlies”
01.05 „Dzika droga” dramat

6.10 „Prosta kuchnia Mary”
6.40 „Łapacz snów”
8.00 S. „Specjaliści”
10.00 „Tajemnice Siostry Bonifacej II”
11.05 „Rolnik szuka żony”
12.10 „Miłośnicy sztuki. Sycylia”
13.30 Pozdrowienia
15.45 „Złoty chłopak” dramat
17.45 S. „Yargi”

18.45 S. „Powrót Molphara”
19.45 S. „HIP. Wysoki potencjał intelektualny”
21.00 „Pod Prawem i Łaską. Trujący Długopis” detektyw
22.55 „Jaki jest twój numer?” komedia
01.05 S. „Vera”

05.40 S. „Dziedzictwo”
06.30 „Sprawa dla reportera”
07.20 „Słownik polsko@polski”
07.55 „Słowo na niedzielę”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach”
09.00 „Tydzień”
09.30 „Ekumenizm po warszawsku”
10.05 „Żona dla Australijczyka” komedia
11.55 S. „Komisarz Alex”
12.55 „Między ziemią a niebem”
13.00 „Anioł Pański”
13.15 „Między ziemią a niebem”
13.45 „Wniebowzięci”
14.05 S. dok. „Serengeti”
15.10 „Konsul” komedia
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.35 „Daję słowo”
19.40 „Jaka to melodia?”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
21.20 S. „Gra z Cieniem”
22.20 „Rolnik szuka żony”
23.20 „32. Międzynarodowy Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych EnergaCamerimage Toruń 2024”

07.10 „Alfabet komedianów”
08.05 „Rozmowy (nie)wygodne”
09.00 „Liturgie i nabożeństwa 2024”
10.15 „Sztuka milczenia” film dok.
11.50 „Od ucha do ucha” filmy anim
12.15 S. „Rawhide”
13.20 „Poczet świrów polskich”
14.00 „Janosik” film przygodowo-histeryczny
16.20 S. „Droga”
17.35 „Dobry tytuł”
18.15 „Niedziela z...”
19.55 S. „Wielkie rzeczy”
21.00 „Absolwent” film obycz.
22.55 „Ogniem pisane” film dok.
00.05 „Świtez” film anim.

07.00 „Panorama”
07.40 S. „M jak miłość”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
09.45 Serwis Info
12.00 „Tu Polonia na Mentorelli”
12.05 „Gala TVP Polonia”
12.20 Oczy Boga
12.45 „Tu Polonia na Mentorelli”
12.55 „Między ziemią a niebem”
13.00 „Anioł Pański”
13.15 „Między ziemią a niebem”
12.45 Tu Polonia na Mentorelli
13.50 „Słowo na niedzielę”
14.00 „Transmisja Mszy Świętej”
15.15 Piłka nożna Betlic
18.00 „Teleexpress”
18.20 S. „M jak miłość”
19.10 „Jak nas widzą”
19.40 „Daję słowo Maciej Orłoś”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
21.20 S. „Stulcie Winnych”

22.15 „Z gwiazdą przez świat”
23.10 „Prawo i pięść” film fab.
01.00 Panorama
01.35 World News

08.25 „Był taki dzień”
08.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
08.50 „Historia na ten czas”
09.00 „Msza grekokatolicka”
09.55 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
10.00 S. „Wiedźmin”
10.50 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej”
11.05 „Historia kuchni polskiej”
11.45 „Miniatury filmowe do muzyki klasycznej”
11.50 „Zanskar obietnice zimy” film dok.
12.40 „Rozkwit bałkańskich miast”
13.35 „Życiodajne rzeki Półwyspu Iberyjskiego”
14.25 „Wojownicy czasu”
14.55 „Sona-ta” film fab.
16.50 „Marzyciele”
17.10 „Gaz ziemny w Polsce. Początek historii”
17.30 „Fake czy historia?”
18.15 „Jezioro wspomnień” film dok.
19.05 S. „Tajemnica twierdzy szyfrów”
19.50 „Wszystko dla Polski” film dok.
20.35 „Nieznane twarze historii”
21.10 „Nieznana wojna na Północy”
22.05 S. „Gra z Cieniem”
23.35 „Śladami siostry Heleny Majewskiej”

00.00 Odpowiedzialni za Kościół
00.30 Siostry na

posterunku
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Przełamując bariery
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Święty na każdy dzień
02.15 Rozmowy niedokończone
03.20 Muzyczne chwile
03.30 Manna z Nieba
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Polski Punkt Widzenia
05.40 Odpowiedzialni za Kościół
06.05 Misja Księdza Jacka
07.00 Jestem mamą
07.15 Mocni w Wierze
07.40 Muzyczne chwile
07.45 Regał
08.15 Polka
08.45 Ocalić od zapomnienia
08.55 Adwent na serio
09.00 Słowo życia
09.05 Polski Punkt Widzenia
09.25 Święty na każdy dzień
09.30 Orędowniczka w codzienności
10.00 Prymas Stefan Wyszyński
10.10 Spotkanie z Magdaleną Buczek
10.15 Manna z Nieba
10.30 Msza święta z Jasnej Góry
11.35 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
11.40 Tu był Prymas Kardynał Wyszyński w Studzienicznej
12.00 Z nadmiaru Miłości
13.00 Anioł Pański z Ojcem Świętym

Franciszkiem
13.15 Papież Polak do Rodaków
13.55 Święty na każdy dzień
14.00 My chcemy Boga!
15.00 Oddech Boga
15.50 Muzyczne chwile
16.00 Wieś to też Polska
17.00 Informacje dnia
17.10 Koncert życzeń
17.50 Mateczniki Polskości
18.00 Natura et Homo
18.25 Adwent na serio
18.30 Sól ziemi
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Moja katolicka rodzina
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Retrospekcja
22.45 Stan Bezpieczeństwa Państwa
22.55 Święty na każdy dzień
23.00 Mocni Jego mocą
23.30 Muzyczne chwile
23.45 Jak wygrać małżeństwo?

7.00 Jak to jest zrobione?
9.00 Fani czterech kółek
11.00 Łowcy staroci: renowacje
15.00 Zapomniane i upuszczone
17.00 Fani czterech kółek
19.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Łowienie krabów
22.00 Włoska służba graniczna
23.00 Kamera policyjna

6.30 Rozmowy w Mackiewiczówce
6.55 Jesteśmy stąd
7.05 „Wyprawa profesora Gąbki” film anim.
7.15 Marceli Szpak dziwi się światu
7.30 Dorwać wirusa
7.55 Makłowicz w podróży
8.20 Tańcząca ze światem
8.45 Przegląd tygodnia
9.15 Nowe spojrzenie
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.40 Gra słów
11.00 Moda na język polski
11.25 Detektyw Literka
11.45 Strona po stronie
12.00 Świadcwto
12.10 S. „Miłość nad rozlewiskiem”
13.00 Info Wilno
13.05 Tygiel
13.25 Jesteśmy stąd
13.30 „Szkoły z klasą” film dok.
14.20 „Krzysztof Warlikowski – Nowy sen” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Polacy to wiedzą!
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Wyprawa profesora Gąbki” film anim.
17.15 Detektyw Literka
17.30 S. anim. „Marceli Szpak dziwi się światu”
17.45 S. „Strażacy”
18.30 Wileński koncert życzeń
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Klub u reaktorów
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Leśniczówka”
21.50 Kultowe rozmowy
22.15 Tańcząca ze światem
22.40 Tygiel
23.00 S. „Poloowanie na cmy”

23.45 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Wileński koncert życzeń

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Kalendarz bożonarodzeniowy LRT 2024
6.05 Dzień dobry Litwo
7.10 S. „Oto Święta Bożego Narodzenia! Wielkie Ocieplenie”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
8.50 Kalendarz bożonarodzeniowy LRT 2024
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Dzielnica 31”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 Kalendarz bożonarodzeniowy LRT 2024
13.10 „Anthony Bourdain. Części nieznanne”
13.50 Kalendarz bożonarodzeniowy LRT 2024
13.45 Momenty „Festiwali Piosenki 2024”.
14.00, 15.00, 16.00, 16.20, 16.45, 17.00, 17.30, 18.00, 18.30, 19.00, 19.30, 20.00, 20.30, 21.00, 21.30, 22.00, 22.30, 23.00, 23.30, 23.55 Kalendarz bożonarodzeniowy LRT 2024
00.00 S. „Anthony Bourdain. Części nieznanne”
6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”

7.00 S. „Jesteś dla mnie najpiękniejsza”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 Wiadomości
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Moja mała”
15.00 S. „Kakao”
16.00 Kto tu jest?
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Od...do...
21.00 S. „Poważne sprawy”
21.30 Wiadomości
22.30 „Apex” thriller
00.25 S. „L.A.’s Finest”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.05 Litwin w sercu
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Tydzień
8.30 7 dni w Kownie
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Żyj tak czysto, jak to możliwe
12.00 „Legends”
13.00 Zupa naukowa
13.30 Dzień Kultury.
14.00 Koncert życzeń
15.35 S. „Dzielnica 31”
16.20 S. „Serce kraju”
17.05 Euromaxx
17.20 Dzień dobry, Litwo
19.30 S. dok. „Sztuka Kosmosu”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Kowno Jazz 2024
22.25 Festiwal Jazzowy na Zamku w Kłajpedzie 2019
23.15 „Wilnianie”
23.30 Zupa naukowa

6.00 „Co po ilu?”
7.00 „Farma Vytara”
7.30 „Własne koła”
8.00 TV pomoc
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”

12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S. „Chłopak”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 Świeże pomysły z LIDL
16.32 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Specjalny program dyskusyjny”
21.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 Świeże pomysły z LIDL
22.32 „Commando” film fab.
00.20 S. „Rezydenci”

6.00 „Realna mistyka”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Wojny glin. Kijów”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „MacGyver”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Seal Team VI”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Igrzyska śmierci” film fab.
23.50 „Sherlock Holmes” thriller

5.00 Jestem wnioskodawcą
5.30 Przewodnik po długowieczności
6.00 Jak sobie pomóc
6.30 24/7
7.30 W świecie koszykówki
8.00 S. „Chód prokuratora”
9.00 S. „Realna mistyka”

10.00 S. „Aleksandra”
11.00 S. „Stary”
12.30 Czyste miasta
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Zastrzeżenie”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 Życie w biznesie
17.30 Pierwszy raz
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Godzina TV wolność
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Lota”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.40 S. „Główna wskazówka”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Autopilot”
9.00 „Gazas dugnas”
9.30 „Magazy nowe wojny”
10.00 „Patagonia”
11.00 „Semafor”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Silniki miasta strachu”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Główna wskazówka”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Semafor”
20.00 „Optymistyczne przedstawienie #ISNamų”
21.00 „Gorący towar” komedia
23.25 „Podwodna pułapka” dramat

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Bądź ze mną”
8.00 S. „Wróżka”
8.30 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Sprawy Rodzinne”
11.00 S. „Specjaliści”

12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Niezapomniani”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Obiecany”
17.00 S. „Dziki”
17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Jednostka Badawcza”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 „Alex Hugo”
23.05 „Pod Prawem i Łask

06.10 S. „Dziedzictwo”
06.55 „Info Poranek w tym: Serwis Info i Pogoda Info”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Studio Raban”
09.00 S. „Akacyjowa 38”
09.50 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.50 S. dok. „Serengeti”
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 „Piękna Zośka” spektakl
22.40 „Postscriptum Miłość”
23.15 „Naddnie-

strze, Abchazja i Osetia” film dok.
00.20 „Balans bieli”

07.10 „Muzyczne poranki”
07.45 „Tamte lata, tamte dni”
08.20 „Dzika Muzyka”
08.50 „Podróż z historią”
09.30 „Od ucha do ucha” filmy anim.
10.00 S. „Rawhide”
11.05 Benefis
12.05 „55 kapeluszy Pani Hanki. Benefis Hanki Bielickiej”
13.25 „Na kredyt” film obycz.
14.15 Dokument.pl
15.50 Informacje kulturalne
16.15 „Dwunastu gniewnych ludzi” dramat
18.00 S. „Znaki szczególne”
18.55 Hala odlotów
19.55 „Galeria sztuki na ekranie”
21.00 „Zabij to i wyjedź z tego miasta” film anim.
22.40 Koncert
23.45 „Absolwent” film obycz.

07.00 „Panorama”
07.35 „Nasza historia”
08.00 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko.”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.05 „Jasne jak słońce Drewno”
12.10 Przystanek Ameryka
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Stulecie Winnych”
14.20 „Kiedyś to było...”
14.55 „Polacy Świata”
15.05 „Kulturalni PL”
16.05 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
16.15 „Kocie ka-

lamburki”
16.30 „Program informacyjny”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Słownik polsko@polski”
19.45 „Panorama”
20.00 „Polacy Świata”
20.10 „Wynalazki na medal”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Polskie drogi”
23.10 „Magazyn Ekspresu Reporterów”
00.10 Panorama

08.00 „Był taki dzień”
08.05 „Fake czy historia?”
08.50 „Przypadek Polski. Polityka i idee”
09.10 S. „Stulecie Winnych”
09.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
10.05 „Historia Polski”
11.05 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.35 „Perły Bałtyku”
11.55 „Perły Bałtyku”
12.20 „Marzyciele”
12.45 „Spór o historię”
13.15 S. „Zmiennicy”
14.10 „Straszny sen Dwidziusia Górkiwicza” film fab.
15.55 „Miejsce z historią”
16.05 „Polskie Parki Narodowe” film dok.
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Magadan, wypad za miasto”
17.25 „W kotle historii”
17.50 „Sensacje XX wieku”
18.35 „Karta. Archipelag pamięci” film dok.
19.35 „Flesz historii”
19.50 S. „Stulecie Winnych”

20.35 „Polskie 100 lat”
21.00 „Historia w postaciach zapisana”
22.40 „Jak Oskar komunię obalał” film dok.
23.25 „Nieznana wojna na Północy”

00.00 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
00.30 Tam, gdzie Bóg płacze
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Sól ziemi
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Msza święta z Jasnej Góry
03.00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
03.15 Rozmowy niedokończone
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Tam, gdzie Bóg płacze
06.10 Sanktuarium polskie
06.30 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Ze szkolnej ławki
08.10 Życie lasu. Ptaki
08.55 Adwent na serio
09.00 Informacje dnia
09.15 Wieś to też Polska
10.15 Słowo życia
10.20 Mateczniki Polskości
10.30 Moja katolicka rodzina
10.55 Święty na każdy dzień
11.00 Informacje dnia
11.15 Rozmowy niedokończone
12.20 Stan Bezpieczeństwa Państwa
12.30 Warto być ojcem
12.45 Muzyczne chwile
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Zagłada redemptorystów Woli
13.45 „Ojcu Świętemu

się nie odmawia...”
14.20 Słowo życia
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Republika Pawłowska
16.00 Katowienie Praskie
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Sanktuarium polskie
17.30 Porady Medyczne Bonifratrów
18.00 Świadkowie
18.30 XX Rajd Katyński
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Poznajemy Polskę
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
23.30 Filmowe Życiorysy PL

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to działa?
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
17.30 Skarby z szopy
18.00 Fani czterech kółek
19.00 Jak to działa?
19.30 Jak to jest zrobione?
21.00 Nagi instynkt przetrwania
22.00 Przeżyj na trawie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

Dzieło sztuki „Komediant”: banan za miliony

W świecie, gdzie granice między sztuką a rzeczywistością stają się coraz bardziej płynne, dzieło artysty Maurizio Cattelana, zatytułowane „Komediant”, wywołuje skrajne emocje. Banan przyklejony do ściany taśmą klejącą, po raz kolejny zmienił właściciela, tym razem za kwotę 6,24 mln dolarów. Ta sprzedaż nie tylko przeszła do historii, ale również podgrzała debatę na temat wartości i znaczenia sztuki współczesnej. Kiedy w 2019 r. „Komediant” został sprzedany za 120 tys. dolarów, nikt nie spodziewał się, że jego cena poszybkuje aż tak wysoko, a dzieło stanie się przedmiotem tak intensywnych dyskusji i analiz.

Fot. Freepik.com

Miasto z Piernika w świątecznym Wrocławiu

Chatki z piernika, czekoladowe pociągi i lukrowany wrocławski Ratusz – Kolejkowo we Wrocławiu otworzyło Miasto z Piernika. To świąteczna i pachnąca wystawa, choć nie do zjedzenia, a obejrzenia. Kolejkowo to ogromna, tętniąca życiem makietą, przedstawiająca rzeczywistość w 25-krotnym pomniejszeniu. Są interaktywne scenki, burza z prawdziwym deszczem, jeżdżące pociągi i karuzele pełne dzieci. Są też ważne na Dolnym Śląsku budynki, instytucje i urzędy. W okresie przedświątecznym można obejrzyć także Miasto z Piernika. To wystawa o powierzchni ponad 150 metrów kwadratowych, złożona z 1 600 kilogramów aromatycznego korzennego ciasta. W sercu tego słodkiego cudu znajduje się wrocławski Ratusz, kościół, zoo, dom Baby Jagi, dworzec, młyn, piekarnia i setki piernikowych chaterek. Do ich budowy użyto 200 kg miodu, 50 kg przypraw, 421 jajek, 210 cytryn i 465 kg cukru pudru.

Joe Biden ułaskawił indyki przed Świętem Dziękczynienia

Prezydent USA Joe Biden po raz ostatni podczas swojej kadencji oficjalnie darował życie dwóm indykom przed Świętem Dziękczynienia. „Ułaskawione” ptaki to Peach (Brzoskwinia) i Blossom (Kwiat) z Minnesoty. Joe Biden ułaskawił indyki podczas ceremonii w ogrodzie Białego Domu, w której uczestniczyło 2,5 tys. osób. „Biorąc pod uwagę wasz temperament oraz zaangażowanie w to, by być produktywnymi członkami społeczeństwa, niniejszym ułaskawiam was, Peach i Blossom” — ogłosił Biden. Dzień przed ceremonią indyki spędziły w luksusowym hotelu Willard pod Białym Domem.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

■ W Domu Kultury Polskiej w Wilnie trwają szkolenia dla młodych liderów – Akademia Biznesu Fot. Marian Paluszkiewicz